

БЕРЕЗЕНЬ 1979 Ч 3

MARCH No 3

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXVI Ч. 3 БЕРЕЗЕНЬ 1979

MARCH No 3 Vol. XXXVI

У.Л. Де зима з літом зустрічається	1
О. Копач, Т. Шевченко — поет огненного слова	1
М. Тарнавська. ERA — чи справді гряде нова ера?	3
Л. Абрамюк-Волинець. Українська жінка на міжнародному форумі в минулому	5
Український Музей	8
Т. Шевченко. Плач Ярославни	9
Наша обкладинка	9
Літній табір-семинар	9
Г. Ширей, Н. Городовенко — майстер хорового мистецтва	10
Д-р Сеньків. Весняні хороводи в Україні	13
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	15
Тільки між нами і телефоном. Л. Капинович	16
О-КА. На хвалу самотнім	17
Вісті з Централі	18
Що читати?	18
СФУЖО	19
Our Life	21
Харчування Л. Гриців. В м'ясиці або в піст	25
О. Платош. Затривожені бабуні	25
Вишивка. Для братика і сестрички	26
Хроніка Округ — Північний Нью-Йорк, Філядельфія	27
Посмертні згадки. Замість квітів	33, 36
Розвага — забава	34
Загальні збори	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Liubovych
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за виїнятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Ливицька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодиноке число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
Марія Томоруг — заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Оля Гнатейко - вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусъ — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій
Олена Процюк — пресова
Марта Терлецька — зв'язки
Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
Марія Юзефович — Чікаго
Наталія Даниленко — Філядельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Олександра Кіршак — Нью Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скочдополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W. 2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

ДЕ ЗИМА З ЛІТОМ ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ

Про березень можна сказати, що це місяць, в якому зима з літом зустрічається. Незалежно від поділу року на місяці, пори року мають свій власний "календар", який визначає чергування весни, літа, осені й зими. Має природа теж свої химери й не завжди достосовується до визначених дат.

Ми теж звикли згадувати у різних місяцях події та людей, які залишили "печать свого духа" наступним поколінням. І так у березні ми згадуємо Тараса Шевченка, бо він народився і вмер у цьому весняному місяці.

Тарас Шевченко народився більше ніж півтори століття тому і жив у зовсім інших умовах. Величезний розквіт техніки, змінив життя людини й суспільства. Взяти хоча б до уваги середники комунікації — включно до літаків — джетів, радія, телевізії, а навіть поїзду, який сьогодні вже й нам видається перестарілим середником льокомоції. Всі ці речі для нас є звичайними, ми користуємося ними, як повітрям, не здаючи собі справи навіть з того, як вони діють. Техніка, але теж і нові філософські, соціальні напрями, війни, революції змінили життя одиниць і народів. Приходить на думку чи піднеслася теж духовна культура, чи люди, які користуються цією високою технікою стали кращими, ліпшими, чи вміють свідомо керувати своїми особистими й груповими діями так, щоб жити не тільки багатше й більш різноманітно, але теж на вищому духовому рівні.

Візьмим "Кобзаря" Тараса Шевченка і читаймо його з такою увагою, якби ми читали ті твори вперше. Часте цитування його слів, навіть виучування напам'ять не значить, що ми його знаємо. Часто зі зворушенням рецитуюмо його вірші, чи слухаємо рецитації наших дітей, чи мистців, але ледве чи доходить до нашої свідомости ціла глибина тих творів. Мабуть навпаки ми так звикли до них, що сприймаємо слова, не відчуваючи їх глибини.

Але вистачить призадуматись й поволі читати твори Тараса Шевченка й тоді побачимо що хоч зовнішньо світ змінився, але й досі актуальні хоча б такі його слова: "Учітєся брати мої", "Обніміте ж брати мої найменшого брата" й інші. Ціла низка його поглядів на те, чому ми програли, але теж ствердження, що не зважаючи на всі зовнішні зміни у світі, повторяємо усе те, що не давало нашим предкам побідити у боротьбі за самостійність. І хоч можуть знавці літератури вважати, що поезія не публіцистика і, що завданням поетів не є повчати, то все таки на ділі вони є бійцями за ідею, за свободу, за людські права.

Недаром в Радянському Союзі хоч видають і перевидають "Кобзаря" то забороняють деклямувати його вірші, нищать вітражі, які ілюструють його слова, за Шевченка, за його вірші саджають уже півтори віку після нього, у такі ж самі, або гірші тюрми, засилають у ті ж степи й вимагають такого ж підкорення тому ж "старшому братові"

Відмічування річниць наших поетів, героїв, славних людей не обмежимо до святочних зібрань. Досліджуючи, вивчаючи їхні твори й життя, стараймося витягнути висновки, які піднесли б духово нас і наших дітей. Це був би наявний доказ того, що вони все живуть поміж нами. Тоді справді ми могли б надіятися, що після зимового сну настане для нашого народу весна й літо.

У. Л.

Антін Павлось. Плоскорізьба. Тарас Шевченко
Antin Pavlos. Taras Shevchenko. Bas-relief.

ОЛЕКСАНДРА КОПАЧ

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — ПОЕТ ОГНЕННОГО СЛОВА

Десять років по смерті поета дослідник його творчости Павло Свенціцький вказав на світову велич поета. З тої пори свої і чужі критики підкреслюють особливе місце Шевченка в світовій літературі. Для них він: новітній Гомер, універсальний геній, світоч цілого людства.

Для нас Шевченко — національний пророк, що й підносить поета в найвищу сферу духа, нав'язуючи до старозавітних книг релігійного буття і до історії нашої нації. У центрі бо його творчости стоїть Україна і український нарід у всіх аспектах: до Бога, до людей, до себе. При тому Шевченко, борець за Правду і Волю, має світове значення для всіх народів і вплив на них, як свідчать про це наукові досліди різних учених. Де причина цього явища, що виходить далеко поза межі літератури? Одні вказують на загальнолюдські вартості: Правда, Любов, Добро. Інші на красу мистецького слова, а ще інші сягають поза ці вияви в метафізику, в "сйаво його духа" Про це сйаво як про щось надприродне вперше заговорив П. Куліш ще за життя поета. Іван Франко відчував, що слова поета надихані огнем душі, і вірив, що поетичне слово сказане в щасливу годину може реалізуватись, себто надавав слову великого значення, яке воно має в Св. Євангелії: "На початку було слово і слово було в Бога..." І Тарас Шевченко виводить слово від Бога:

On the cover: Olga Maryschuk. Yaroslavna's Lamentation. Illustration to Taras Shevchenko's poem.
На обкладинці: Ольга Марищук. Плач Ярославни. Ілюстрація до поеми Т Шевченка

**Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос — більш нічого.
А серце б'ється — ожива,
Як їх почує! Знать од Бога
і голос той, і ті слова**

Мова, рідне слово надзвичайно діє на людину. Пережив це Шевченко на засланні і не один з нас на вулицях Торонто чи іншого великого міста. Слово великого поета викликає в кожного співчуття, відгук, запал. Шевченкове слово надихане жагучим вогнем. І навіть вислів "огненне слово" привертає увагу пильного читача, бо воно дуже часто приходиться у його творчості побіч слова правди і любові. Це огненне слово має особливе значення...: це Божий огонь у душі поета. Це вогонь з первопочину світу, він животворить і ушляхетнює. Він спалив мертвотність нашу і правдива душа воскресла в народі. Огненне слово — це суть Шевченкової душі і мови.

Поет був свідомий цього вогню у своїй душі, свідомий і впливу його на оточення. У поемі "Безталанний" читаємо:

**"Найшов і друзів собі милих
Огнем душі причарував..."**

У їхньому колі "огненным словом" вибухав, і вогнем любові всіх обдаровував як каже:

**"Огонь любови по серцях
Розносив щедро без утоми".**

себто свідомо розносив, "цей вогонь, цю любов, а в той же час його ж душа:

**"... ридала, розривалась —
Ждала волі, ... дух палав,
Гордия кровію скипалась".**

Чому це так? Де джерело цих контрастних почувань? Джерело цього вогню відкрилось і вибухло в другій поемі ще в Петербурзі, в майстерні Брюлова серед картин, коли то Шевченко схопив суть історії України, у своїх візіях побачив минуле і сучасне свого народу. Ці почування скріпились у часі перебування його в Україні в 1843-1845 роках, коли то зродились такі огненні поеми як "Сон", "Кавказ", "Посланіє", містерія "Великий Лях" та інші. Поет бачив кругом себе руїну козацької держави, здеморалізованих і майже зденаціоналізованих земляків з вищої верстви, бачив темні закріпачені маси селян, знищені замки, історичні міста; зруйноване духове життя на всіх ділянках включно з пофальшованою історією батьківщини, а найгірше нерозуміння цього стану речей серед земляків. Поет плакав:

**.....О, Святая!
Свята Батьківщино моя!
Як поможу тобі в одчаї, —
і ти закована і я....
.....
Тебе убили, розчавили
і восхвалять заборонили
Твої великі діла!
О, Боже сильний і правдивий,
В Твоїй руці — життя і смерть —**

Розпука і надія на Бога, гнів і любов горять у душі поета. "За що тебе покарано? За що, мамо, гинеш? Запитує він, шукаючи причини такої страшної кари. Знаючи історію народів чужих і свого народу, поет вглиблюється в істоту існування нації, в істоту понадчасову, метафізичну.

У своїй історіософії поет був переконаний, що народи світу мають здійснити певне призначення, що вони підкорені Богові. Виконуючи Його волю творять добро, відхиляючись від Божих законів, чинять зло, і це зло страшною карою падає на них самих, бо Господь не карає без вини нікого... У цьому проступкові проти Божих законів винна не Україна, не цілий нарід, але провідна верства від Хмельницького почавши. Два первні боряться у нашій історії. Як тільки злий перемагає, приходиться покара, упадок. І так сталося з нами. Люди осквернили образ Божий через великі національні гріхи: національна невідомість різного роду і сили, як представлено в містерії "Великий Лях", байдужість до національної справи — "нехай німець скаже" — у Посланні, і там же зрада своєї нації.

Огненным словом картає поет своїх земляків за ці провини: "Схаменіться! Будьте люди! бо лихо вам буде!" А бути людиною значить бути у згоді з Богом, оновитись морально, відродитись. Бог наказує:

**Вдові убогій допоможіте,
Не осудіте сироти,
І виведіть із тісноти
На волю тихих, заступіте
Од рук неситих!...**

"Обмийтеся! Образ Божий багном не скверніте!"

Поет опам'ятовує, відкриває очі, переконує,

**"Що треба, сповнившись відваги
Стать за добро і зло убить
Казав, що дар великий з неба
Велике свято битія
Віддати батьківщині треба
Понести в бранній поля".**

"Одностаїне" стати на ката знову, здобути волю своєму народові щоб жити своїм власним життям, бо саме тоді тільки людина як одиниця в лоні своєї нації найкраще здійснює себе, виконуючи так волю Божу.

Та земляки його наче оглухли, "не чують, кайданами міняються, правдою торгують і Господа зневажають"

Вони зовсім не розуміють, що через те гине Батьківщина, гине нарід. У розпуці звертається поет до Божої Матері:

**"Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось
Щоб людям серце розтопило
І по Україні понеслось
По Україні святилось
Це слово, Божеє кадило
Кадило істини..."**

Докінчення на ст. 17

ERA

— ЧИ СПРАВДІ ГРЯДЕ НОВА ERA?

ERA YES! ERA NOW! STOP ERA! — читаємо на транспарантах демонстрантів. Американська преса — від найбільш популярної до найбільш спеціалізованої повна статтей, що порушують різні аспекти цієї справи: ведеться запальна полеміка між опонентами, іде політична боротьба на різних форумах. Що скривається за цим контроверсійним акронімом? Що таке на справді — "ERA"?

Акронім створений із перших літер назви, що прийнялася для визначення пропонованого 27-ого додатку до Конституції Сполучених Штатів Америки — "Equal Rights Amendment". Ціль цього конституційного додатку — надати жінкам в Америці рівні з чоловіками права. Пропонований текст короткий і звучить дослівно так: "1. Сполучені Штати, ні жоден із штатів, не можуть відмовити ні обмежити нікому рівності прав перед законом з причини статі. 2. Конгрес матиме силу перевести в життя повноваження цього додатку за допомогою відповідного законодавства. 3. Цей додаток стане чинним два роки після дати його ратифікації". Що криється за лаконічністю і простотою цього тексту? Чому таку велику контроверсію викликає цей пропонований конституційний додаток?

Тришки передісторії:

Право голосувати в політичних виборах здобули жінки США щойно 1920 року і здобули його подібним шляхом — за допомогою 19-ого додатку до Конституції. Дуже швидко після цієї першої перемоги, вже 1923 року, внесено на розгляд Конгресу додаток про рівні права. Процедура конституційних додатків, однак, дуже складна. В кожному Конгресі, від 1923 року починаючи, вношено законопроект про ERA і завжди цей проект провалювався, як не в Палаті Репрезентантів, то в Сенаті. Щойно 22 березня 1972 року проект дістав схвалення обох палат. Але це тільки перший крок. Щоб стати чинним, додаток до Конституції мусить отримати ратифікацію законодавчими палатами поодиноких штатів — і то не менше як у трьох чвертях усього числа штатів — тобто під сучасну пору у 38-осьми штатах Америки. Що більше: У первісному проекті 1972 року було обмеження, що ратифікаційний процес мусить бути закінчений до семи літ, тобто до 1979 року. Вже пару літ тому стало ясно, що ратифікація натрапляє на деякі труднощі (досі 35 штатів уже ратифікувало ERA, бракує ще тільки 3), і тому прихильники ERA повели велику акцію за продовження цього реченця. Це їм — після великої дебати в пресі та 100,000-ої демонстрації в липні 1978 року у Вашингтоні — таки вдалося: Конгрес продовжив реченець до 30 червня 1982 року. Найближчі три роки будуть для ERA вирішальними: тому й мобілізуються сили для остаточної битви.

Хто з ким і проти кого?

Боротьба за повну рівність жінок перед законом не йде по лінії статевого поділу. Не всі жінки є "за", не всі чоловіки є "проти". Якби так усі чоловіки були автоматично в опозиції — справа була б "а пріорі" безнадійною. Адже ж ще й сьогодні всі законодатні палати опановані чоловіками, отже передусім мужеські голоси рішатимуть про жіночу рівність, так як і право голосувати дали жінкам власним рішенням чоловіки-законодавці. Коли приглянутись аргументації обох сторін, коли відкинути емоційну полеміку й демагогію, то можна помітити, що поділ іде здебільшого по лінії політичної філософії. Консервативні політичні кола часто заявляються проти ERA, ліберальні кола висловлюють звичайно свою підтримку і так, наприклад, активними противниками ERA є колишній сенатор із Північної Кароліни Сем Ервин, Національна Рада Католицьких Жінок та Американський Консервативний Союз. Голосну славу в боротьбі ERA здобула жінка — Філіс Шлефлі, активний діяч крайнє правого крила республіканської партії, автор промоційної книжки про президентського кандидата Голдвотера. На другому боці барикади — ліберальні діячі й організації: сенатор з Індіани Берч Бай, що повів успішну кампанію за ERA на форумі Сенату, Національна Організація Жінок, Національна Жіноча Партія, лідери феміністичного руху Бетті Фріден, Глорія Стайнем, Бела Абзуг. Прихильниками ERA були (і є) ліберальні або півліберальні президенти США обох партій — Кенеді, Джансон, Ніксон, Форд і Картер.

Аргументи "проти":

Каже сенатор Ервин: ERA — це нереалістична спроба зробити з чоловіків і жінок ідентичні юридичні істоти з точно такими самими правами й обов'язками, завжди і всюди. Бог дав чоловікові здатність зачинати дітей, а жінкам — родити їх. Новонароджена дитина — найбільш безпомічне з сотворінь і вимагає довгого піклування. Обов'язок вирощувати дітей спадає звичайно на маму й господарю, і тому закон мусить встановляти за чоловіком обов'язок утримувати свою жінку і дітей. Закон не може ігнорувати статі: він мусить брати до уваги різні функції чоловіків і жінок. Дотеперішні федеральні закони вже майже зовсім елімінували дискримінацію проти жінок в ділянці освіти, праці, фінансів. Більшість штатів теж уневажили вже свої дискримінаційні закони. Чи потрібно аж ERA, щоб елімінувати цих кілька, що ще залишилися? Це так, немов би експлодувати атомову бомбу на те, щоб знищити кілька мишей... Ратифікація ERA означала б, що поодинокі штати втраять чимало своєї влади в користь федерального уряду.

Каже Національна Рада Католицьких Жінок: ERA

означатиме небажану інтеграцію всіх публічних інституцій: шпиталів, в'язниць, військових інсталяцій. Жінки у фабриках будуть змушені виконувати чоловічу роботу. Жінок зобов'язуватиме військова служба. На жінок спадатимуть нові обов'язки утримання родини. ERA загрожує родині, як інституції. Материнство чи ведення дому, як основне заняття, можуть стати малоприманливими для жінок. Дотеперішнє законодавство, що поборює дискримінацію проти жінок в сфері освіти, праці, кредиту, і т. д. зовсім вистачає. Додаток до Конституції зайвий.

Каже Філіс Шлефлі: небажані наслідки ERA: жінки будуть зобов'язані до військової служби і можуть бути призначені навіть на фронтів позиції. Чоловіки втрачатимуть обов'язок утримувати фінансово жінку і дітей. Всі виключно хлоп'ячі, чи виключно дівочі школи стануть коєдукаційними. Федеральний уряд почне вмішуватись у справи подружжя, розводу, опіки над дітьми, охоронного трудового права, обезпечених премій тощо.

Аргументи "за":

Каже сенатор Бай: ERA забороняє всяку дискримінацію з причини статі. Всі уряди — федеральний, штатний, льокальний — муситимуть трактувати кожну особу індивідуально, без уваги на те, чоловічого чи жіночого вона роду. ERA стосується тільки до урядових дій, не до приватних чи товариських відносин. Щодо військової служби: кваліфіковані жінки матимуть право іти до війська і служити нарівні з чоловіками. Тепер жінки часто не мають цього права і не можуть користатися з привілеїв, які пов'язані з відбуттям військової служби (напр. стипендії чи інші пільги, що їх мають ветерани). У випадку мобілізації і чоловіки і жінки були б зобов'язані відбувати військовоу службу. Але Конгрес завжди визначає певні категорії осіб, що їх від військової служби звільняється, (це може бути наприклад: переконані пацифісти, особи фізично чи ментально некваліфіковані, батьки і матері малолітніх дітей тощо). Спільна військова служба громадян обох статей практикується вже і в інших країнах (напр. в Ізраїлі) і особливих труднощів не спричиняє. Противники ERA бояться, що жінки втрачатимуть деякі привілеї трудового законодавства. Є ціла низка охоронних законів, що стосуються тепер тільки до обставин і роду праці жінок. Часто ці нібито охоронні закони обмежують доступ жінок до певних родів праці, або до можливостей просування на роботі й ліпшого заробітку. У випадках, де ці закони справді корисні і потрібні для здоров'я працівників, вони повинні бути поширені і на чоловіків.

Становище Національної Жіночої Партії: ERA дасть рівність перед законом — не більше і не менше. Нема потреби боятися, що ERA заборонить окремі спальні, убиральні, лазнички в публічних інституціях, таких як школи, в'язниці чи касарні: — згідно з рішенням Найвищого Суду громадяни мають право на "прайвесі", на окремішність, на невтручання в сферу приватного життя. Щодо військової служби: Конгрес має право мобілізувати жінок — якщо забажав би це зробити — навіть і без рати-

фікації ERA. Коли мова про висилку жінок на фронт: запитайте якоїнебудь медсестри, що відбувала службу у військових шпиталях під час війни у В'єтнамі: чи не була вона у фронтів зоні? ERA не міняє законів поодиноких штатів, тільки примушує їх стосувати ці закони однаково і до чоловіків і до жінок. Є багато суспільних проблем, що їх опоненти зовсім безпідставно пов'язують із ERA. ERA це виключно юридичне питання. Але рівночасно ми є свідками великих суспільних перемін, революційного руху, що буде продовжуватися без уваги на те, чи буде ратифікований додаток до конституції, чи ні. Кажуть опоненти ERA, наприклад, що жінки, замість сидіти вдома, забирають чоловікам роботу на ринку праці, що ERA розбиває дім і родину, що жінки втрачатимуть право бути на утриманні чоловіків. Жінки працюють поза домом, бо цього вимагає їхня або їхніх родин економічна ситуація. Ніхто їх до цього не примусить — це їхнє і їхніх чоловіків приватне рішення. Чоловіки утримують своїх жінок і дітей не так із юридичного зобов'язання, як просто з любови, з почуття людської честности. Право зобов'язує чоловіка подбати тільки про найосновніші конечності для життя — харч, житло, одяг — їх можна було б інтерпретувати дуже скупо. ERA дозволить вважати подружжя не лиш моральною, але й рівноправною економічною спілкою і дасть жінці і право власности до спільного майна і більшу гідність в її ролі господині і матері.

Становище Національної Організації Жінок: Що значить ERA? — Гроші! Суттю всякої дискримінації проти жінок є гроші: штатні закони, що дають право власности і контролювання майна тільки чоловічому партнерові у подружжі, федеральні закони, що обмежують доступ жінок до праці і освіти у військовому секторі. ERA зрівняє обох партнерів подружжя перед законом. Це значить, що всі жінки зобов'язані будуть платити 50% усіх видатків, але це значить, що у випадку непрацездатности чоловіка жінка буде теж зобов'язана його утримувати і теж матиме однакові зобов'язання супроти дітей.

Прихильники ERA одностайно стверджують, що шлях до рівности статей перед законом — таки через додаток до Конституції. Окремі законодатні акти Конгресу, що тепер запевняють рівність жінкам в ділянках освіти, праці, фінансового кредиту і т. д., можуть бути кожночасно змінені або відкликані. Зрештою треба було б кількох поколінь, щоб могли охопити законодавством усі ділянки життя в усіх штатах і на льокальному рівні.

В найближчому часі будемо напевно свідками посиленої дискусії над 27-им додатком до Конституції. Контроверсія довкола ERA загострилася ще й тим фактом, що три штати бажають відкликати свою попередню ратифікацію, і є розбіжність юридичних опіній, чи такі відкликання правосильні. Недавно почалась нова дебата між спеціалістами конституційного права над темою, чи мав Конгрес право продовжити реченець для ратифікації ERA, чи ні, і що означатиме цей прецеденс для процесу конституційних змін у майбутньому. Полеміка, як бачимо, ведеться не лиш на сторінках щоденної преси і на вуличних вічах і демонстраціях, але і в серйозних наукових журналах. *Докінчення на ст. 7*

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА НА МІЖНАРОДНЬОМУ ФОРУМІ В МИНУЛОМУ

Однією із дуже цікавих сторін в історії українського жіночого руху — це його участь в міжнародних жіночих організаціях, виступи та праця представниць на того рода міжнародних форумах.

Ця галузь праці та осяги мало відомі нашому сучасному жіноцтву, яке часто думає, що від нього все почалося, тоді, коли участь українського жіноцтва в міжнародних конгресах мала свої початки безпосередньо після Першої світової війни і тривала до 1939 року, коли II світова війна остаточно перервала пророблену працю, як теж смерть деяких із чільних діячок цієї ділянки зупинила дальший розвиток міжнародних зв'язків українського жіноцтва аж на післявоєнний час.

З огляду на довголітнє поневолення українського народу, як теж постійне фальшування нашої

Українські делегатки на Міжнародному Жіночому Конгресі у Відні 11.VII. 1921 р. Зліва: М. Рудницька, Храпко-Драгоманова, В. Оконор-Вілінська, Н. Суровцова, Х. Кононенко. За ними: Піснячевська, Лотоцька, Е. Лоська, Безкровна (в шапці), Ів. Левицька (в капелюсі), О. Запізняк, Ол. Левицька, О. Галаган, Табокар.

Ukrainian delegation at an Interantional Women's Congress in Vienna, July 11, 1921.

історії, а то й цілковите заперечення існування окремого українського народу нашими окупантами, головно москалями і поляками. Європа, а при тому й цілий світ забули про Україну. Це забуття ми дуже жорстоко і болюче відчули, коли формувалася наша державність 1917 року. Помагали нам держави користолюбні які думали тільки про свій зиск, а не про українську державу. І тоді коли Україна впродовж довгих століть була заборолон перед татарськими-турецькими ордами і рятувала від загибелі Європу, жадна європейська країна не допомгла Україні врятуватися від большевицької навали.

Західна Європа ледве що знала про Україну, нам бракували постійні і добрі зв'язки.

Щоб зрозуміти, якою важливою справою були і є міжнародні зв'язки зачитуємо думки однієї з передових жіночих діячок, Мілени Рудницької:

"Про важність і значіння, яке мають для нас українців і нашої національної справи добрі зв'язки зі світом мабуть зайва річ говорити. Кожне навіть приватне знайомство з чужинцем, що має такі впливи на громадську думку свого краю, кожне листування з заграницею, кожна подорож за кордон, кожна стаття з ділянки українознавства в чужинній пресі, все це засоби інформувати світ про нас і наші змагання.

Куди більше значіння мають очевидно постійні зв'язки з великою міжнародною організацією, якої з'їзди є немов прилюдною трибуною, до якої голосу прислуховуються делегації різних країв і представників світової преси та дають заключити безліч цінних знайомств. Українське жіноцтво це зрозуміло і скоро свою діяльність в цьому напрямі провело"

Перші і дуже поважні кроки в інформуванні світу про Україну були зроблені за часів коротко тривалої української державности і в цьому дуже велику роботу виконали українські жінки, хоч би згадати Ганну Чикаленко Келлер, яка при українським дипломатичним посольстві в Швейцарії писала та перекладала на різні мови інформативні брошури про Україну, як теж дописувала до європейських часописів. Подібну роботу вела Оксана Лотоцька-Токаржевська, дочка Олександра Лотоцького, посла до Туреччини. Вечірки, щочетверга в домі Лотоцьких в Стамбулі уважалися за найбільш культурні імпрези дипломатичного світу Стамбулу. Дуже вміло провадила відкритий культурний дім, нав'язувала зв'язки та популяризувала українську справу Іванна Левицька в Копенгаген, куди її муж Дмитро Левицький був делегований послом УНРеспубліки.

Але найважливіша праця української жінки на міжнародному форумі була її участь і праця в міжнародних жіночих організаціях та їх конгресах.

Своєю наполегливою працею українська жінка здобула собі в цих організаціях поважні позиції, викресала іскри зацікавлення українською справою, а що найважливіше осягнула пошану і симпатію від не тільки малих і покривджених народів але теж і в сильних. Ці добрі зв'язки, як теж респект та повага, які ми осягнули ставали нам у пригоді, бо саме міжнародні жіночі організації старалися допомогти нам та відкрити очі світу на кривди, які діялися нашому народові під час пацифікації в 1930 році та голоду на Україні в 1933 році.

Жінки світу (головно Америки і Західної Європи) скоро після перших феміністичних гасел побачили конечність організуватися в міжнародні

групи, щоб таким способом більш ефективно мати вплив на свою долю, як теж впливати на державні уряди та до певної міри на політику держав, яка була майже виключно в мужеських руках.

МІЖНАРОДНЯ ЖІНОЧА РАДА

Найбільш могутньою міжнародною організацією є "МІЖНАРОДНЯ ЖІНОЧА РАДА", яку іноді називають жіночим парламентом. Ця організація постала в Америці, в Чикаго 1888 року заходами чільних жіночих діячок. Ціль організації це "змагання за справедливість і лад у світі", виступати в обороні покривджених, добиватися права голосу, боротьба з проституцією, праця для поліпшення здоров'я, про-

Українська делегація на Міжнародному Жіночому Конгресі в Римі 1923 р. Зліва: Ю. Зеленецька, Млада Липовецька, С. Русова, М. Онацька.

Ukrainian delegation at an International Women's Congress in Rome in 1923.

Українська Жіноча Національна Рада в Празі 1932 р. Сидять з ліва: Е. Лоська, Х. Кононенко, С. Русова, О. Галаган; стоять з ліва: Леонтович, Макаренко.

Ukrainian National Women's Council in Prague, 1932.

сування своїх членок на чільні місця в державних апаратах, і ін. Програма, хоч консервативна, з роками щораз більше оформлювалася. Згодом зосереджувала свою увагу не лише на "з'ясуванні осягів жінок але теж впливала на загально людські справи". Наприклад на Конгресі 1933 року обговорювано "Економічну кризу", у 1947 році обговорено "проблеми, що їх залишила по собі війна"

Ця організація сильно розгорнула свою працю, коли її головою стала Лейді Абердін (1893-1937), марціонеза, шотландка.

Міжнародня Жіноча Рада організувала Конгреси що п'ять років, а тепер що три роки в різних країнах світу. Крім того Екзекутива МЖР скликає збори кожного року. До екзекутиви входить від кожної Національної Ради поодиноких держав одна делегатка. Членами МЖР можуть бути Національні Жіночі Ради поодиноких держав, Недержавні нації не мають права бути членами.

НАША УЧАСТЬ. Українську Національну Раду засновано 1919 року в Кам'янці Подільській за ініціативою Людмили Старицької-Черняхівської та Софії Русової.

Першою головою була Марія Грушевська (дружина Михайла Грушевського). Головним завданням УЖНР було об'єднувати всі українські жіночі організації та втримувати зв'язки з міжнародними жіночими організаціями. Скоро після постановня УЖНР більшість членів, а також друга голова — Софія Русова опинилися на еміграції, спочатку в Відні, де з Надією Суровцовою продовжували працю, а згодом в Чехословаччині звідки вели дальшу діяльність.

З огляду на те, що українська держава ще тоді існувала і довідавшись, що МЖР відбуває свій Конгрес в Осльо 1920 році на весні, Управа Української Жіночої Національної Ради виделегувала свою представницю Ганну Чикаленко Келлер, яка туди поїхала та внесла подання в членство і таким способом українське жіноцтво стало членом МЖР. На жаль це членство довго не тривало. На зборах Екзекутиви МЖР, які відбулися 1924 р. в Копенгаген, українські делегатки, Софія Русова та Ганна Чикаленко-Келлер піднесли справу замордованої

поляками Ольги Басараб. На це засідання теж вперше з'явилися польки й прийшло до конфлікту, коли Софія Русова відмовилася подати руку польській делегатці Йозефі Шебеко. Все ж таки справу О. Басараб, Екзекутива МЖР рішила передати одній з Комісій (голова цієї комісії була п. Кедбері відома квекерська діячка), а Союз Українок у Львові зібрав всі дотичні документи і передав їх Комісії. Листування Комісії з польським урядом велось довго, але нічого конкретного в цій справі Комісія не могла зробити, бо польські урядовці постійно відмовлялися та викрочувалися.

Наступний Конгрес МЖР відбувся 1925 року в Вашингтоні. Українськими делегатками були: Ганна Чикаленко-Келлер та Олена Лотоцька. На цьому Конгресі показали перші ознаки українського виключення з МЖР з огляду на нашу недержавність. В цьому теж дуже шкодили польки, які конечно хотіли позбутися українок.

На цю тему перешкод писала Мілена Рудницька так:

"В останніх роках це плекання зв'язків зі світом зустрічало щораз більші перешкоди... Річ у тому, що в міжнародні жіночі організації зачали входити польки (до речі, скрізь вони увійшли кілька літ після нас) і завжди першим і найзав'язтішим їх зусиллям було: позбутися українок" ³

Пишу це не для того щоб розкривати більш чи менш загоєні рани наших минулих взаємин з польками, але тільки подаю це як факт, який існував і, якого не можна заховати чи злагіднити.

Спеціальна Комісія розглядала якийсь час справу членства України і після довгого листування голови Комісії з Ганною Чикаленко-Келлер, яка боронила наше право членства, як могла, нас таки виключено. Сталося це приблизно 1928 р. Сама Лейді Абердін підписала листа з висловом жалю але МЖР мабуть боялася створити прецедент для інших недержавних націй. Лейді Абердін запропонувала Софії Русовій завжди приїздити на їхні Конгреси і бути там гостем, але С. Русова відмовилася, сказавши, що коли не може бути її нація заступлена, тоді не буде й вона.

Рік 1925 був знаменний ще й тим, що тоді на пропозицію Ганни Чикаленко-Келлер, щоб українські жіночі організації в Америці створили одну сильну жіночу організацію — постав Союз Українок Америки. Скоро після його постанови Софія Русова почала листуватися з Оленою Лотоцькою та іншими особами, щоб допомогти найскорше розгорнути діяльність та постаратися про членство в Американ-

ській Жіночій Національній Раді. Таким способом українки мали б хоча частинно вплив на цьому форумі. Це згодом сталося і сьогодні США є членом АЖНР, бере участь в їхній праці і покійна голова США Олена Лотоцька кількакратно їздила на Конгреси МЖР, як член американської делегації.

Українське жіноцтво в Канаді зорганізувалося в канадсько-українське жіноцтво, яке стало філією Національної Жіночої Ради Канади 1928 р. Це дало змогу українці Анні Йонкер поїхати як член і делегатка Канадської Національної Ради на наступний Конгрес. Приїхавши до Відня, А. Йонкер зразу спровадила, на власний кошт, Софію Русову та Мілену Рудницьку, щоб спільно піднести справу членства українок в МЖР. Помимо всіх старань, членство не відновлено. Лейді Абердін так сказала А. Йонкер:

"Скажи дитино, котрих із вас українок прийняти? Чи тих, що в Канаді, чи тих, що в Чехії, чи тих, що в Польщі і т. д. Ви всі дуже порозкидані і не зорганізовані. Зорганізуйтеся всі з усіх територій в одне тіло та виберіть всі разом свою Національну Жіночу Раду, тоді вишліть до нас делегаток з вашими домаганнями, а я цю справу піднесу і доложу всяких старань, щоб вас поновно прийняти в члени"

Помимо невдачі в справі членства, українські учасниці Конгресу все ж таки зробили безліч цінних знайомств, зацікавили українською справою чільних діячок світу. Ці події теж спонукали українське жіноцтво зорганізувати Всесвітній Союз Українок 1937 р. Головою стала Мілена Рудницька, а почесною головою Софія Русова. На жаль війна перервала розвиток цієї організації.

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. Рудницька, Мілена. "Міжнародна конференція на якій нас не було". "Жінка", ч. 5, 1937, стор. 1.
2. Бурчинська, Лідія. "Міжнародна жіноча рада". "Наше Життя", квітень, 1951, стор. 18.
3. Рудницька, Мілена. Як повище.
4. Книш, Ірина. Патріотизм Анни Йонкер, стор. 72

Докінчення ERA — чи СПРАВДІ ГРЯДЕ НОВА ERA?

Ведеться і активна політична боротьба за і проти ратифікації. Прихильники ERA побачили, що треба активніше поборювати лозунги опозиції, які твердять, що ERA служить нібито інтересам "визволених" працюючих жінок, а не інтересам жінок, що займаються тільки родиною і домашнім господарством. Почалася акція серед непрацюючих жінок: створилася навіть окрема організація "Домашні господині за ERA" Прихильники ERA почали теж застосовувати тактику, що її приміював колись із великим успіхом Мартин Лютер Кінг: тактику економічного бойкоту. Члени Національної Організації Жінок на форумах різних професійних, братських чи бізнесових організацій і клубів переводять резолюції із закликом: не відбувати організаційних зборів і конвенцій у штатах, що відмовились ратифікувати ERA. Конвенція великої організації, як

відомо, приносить великий прибуток для міста, в якому вона відбувається. Отже того рода бойкот — дошкульний і болючий. Чи дасть він бажані наслідки — покаже майбутнє.

Рівність для жінок перед законом забезпечена вже в конституційних документах різних держав світу, а теж в Універсальній Деклярації прав людини. Але це забезпечення — на папері: воно часто не знаходить віддзеркалення в реальній дійсності. Зате ж право гарантоване Конституцією США — як це ми знаємо з практики щоденного життя в Америці — приносить далекойдучі наслідки. І тому за нього варто боротися. Бо ERA — це не красива фраза, але реальна обіцянка і запорука конкретних життєвих користей, що за їх здійсненням слідкуватиме перший арбітр справедливості — незалежний від примх і змін кожночасного уряду і конгресу — Найвищий Суд Сполучених Штатів Америки.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE -
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
ПЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

НОВІ МЕЦЕНАТИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Філядельфійська Округа США — 1,000.00 дол.

13 Відділ США, Честер Па. — 1000.00 дол.

Приватні особи:

Наталія і Іван Даниленко — 1,000.00 дол.

Лідія і Василь Кий — 1,000.00 дол.

Спадки:

Український Музей одержав спадок по бл. п. генералові Олександрові Вишнівському і його дружині бл. п. Катерині в сумі 1,235.32 дол.

Чек переслала п. Ніна Черняк, виконавець заповіту Покійних.

ПОКАЗИ ПИСАННЯ ПИСАНОК В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕІ

Доповнення до вістки поміщеної в ч. 2 "Нашого Життя" ст. 8

В часі від 23 березня по 13 травня 1979 на 5-му поверсі Українського Музею буде влаштована виставка писанок організована Зеноном Еліївом. Відкриття виставки відбудеться в п'ятницю 23-го березня о год. 7 вечора. На відкритті Зенон Еліїв виголосить доповідь п.н. Українська писанка у світлі первісної культури.

Ближчі інформації про покази писання писанок подано у "Нашому Житті" ч. 2 ст. 8 та в щоденній українській пресі.

Замість різдвяного дарунку для чоловіка моєї дочки Ярославина складаю 15.00 дол. на Український Музей.

Антонина Возьна

УХВАЛА ЖЮРІ ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ ФОНДУ ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

Жюрі конкурсу на літературний твір з історичною тематикою в складі: Богдан Байчук, Ася Гумецька і Ляриса Онишкевич одногосно ухвалило не признати нікому нагороди за твори надіслані на цей конкурс в проголошеному реченні, тобто до 28 лютого 1978 р.

Рівночасно члени жюрі запропонували, щоб суму 400.- дол., яка була призначена на нагороди, додати до суми 400.- дол., призначеної на нагороди наступного літературного конкурсу. Твори надіслані після 28 лютого 1978 р. включити до наступного конкурсу, який буде розписаний у 1979 р.

Діловий Комітет Конкурсу Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЬЮ-ЙОРКУ.

1. Ляриса Вацке, Алберта, Канада
рясована обгортка, рясована запаска, жіноча сорочка — село Старий Гвіздець, Городенківський район, Івано Франківська область, 19-го ст.

2. Марія Демидчук-Чучман, Торонто, Канада
пошевка на подушку 1949 року, вишивала Неля Мерена-Сохач, ніжик до листів, майстер Кибюк

3. Д-р Софія Мішкевич-Припхан, Венесуела, Полуд. Америка

4 рушники 1936 року, повіт Стрий, Галичина, вишивки з околиці Стрийщини за взорами О. Бачинської

4. Зінаїда Григоренко, Нью-Йорк, Н. Й.
4 гузики, які робили в'язні в Володимирській тюрмі, рушник, фабрична робота, власник Матусевич, уживано в домі Матусевичів, подарували Зінаїді Михайлівній, як вона виїздила.

5. Лев Пилипенко, Філядельфія, Па.

4 копії "Друзі Життя" до бібліотеки

6. Надія Світлична, Філядельфія, Па.
жіноча сорочка, київська, район Бориспільський. Оригінально сорочка мами Ліди Моронової, подарували її Аллі Горській. По смерті Алли Горської її чоловік подарував цю сорочку Н. Світличній.

7. Сестра Габрієл, Св. Юра, Нью Йорк, Н. Й.

різні коралі на різдвяну програму для дітей.

8. Ольга і Василь Балабан, Річмонд Гіл, Н. Й.
скатерть, рушник, 3 вишивані пошевки на подушки, простирано з вишивкою. Вишивала Марія Харатон-Балабан в селі Шляхтинці, Тернопільщина, 1920-1930.

9. Христина Навроцька, Квінс, Н. Й.

4 запинки, село Ферескуля, Гуцульщина

10. Анна Чернявська, Бріджпорт, Кон.
дві тисячі гривень, тисяча гривень, п'ятсот гривень, сто гривень, (Національної оборони) на 5 американських доларів, 3 примірники на 25 золотих (005175-005176-005177)

11. Вадим Лесич, Нью Йорк, Н. Й.

книжка, "Никифор з Крилиці" автор Вадим Лесич

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЦІ

1. Третій Відділ США, Фінікс, Арізона,
вишита подушка (маленька), 4 маленькі українські ляльки

2. Марія Красіцька, Мічіген
7 маленьких подушечок

3. Стефанія Фир, Огайо
рушник і вишита подушка

Марія Шуст
директор У.М.

ПЛАЧ ЯРОСЛАВНИ.

В Путивлі гряді вранці рано
Співає-плаче Ярославна,
Як та зозуленька кує,
Словами жалю додає:

«Полечу», каже «зигзицею,
Тією чайкою-вдовицею,
Та понад Доном полечу,
Рукав бобровий омочу
В ріці Каялі, а на тілі,
На княжій білім помарнілім
Омию кров суху, отру
Глибокії, тяжкії рани.»

І квилить-плаче Ярославна

В Путивлі рано на валу:

«Вітрило, вітре мій єдиний,
Легкий, крилатий господине!
На що на дужому крилі
На вої любії мої,
На князя, ладо моє миле,
Ти ханові метаєш стріли?
Не мало неба, і землі,
І моря синього? На морі
Гойдай насади-кораблі!
А ти, прелютій, — горе, горе! —
Моє веселіє укрив,
В степу на тирсі розібгав!»

Сумує, квилить, плаче рано
В Путивлі гряді Ярославна,

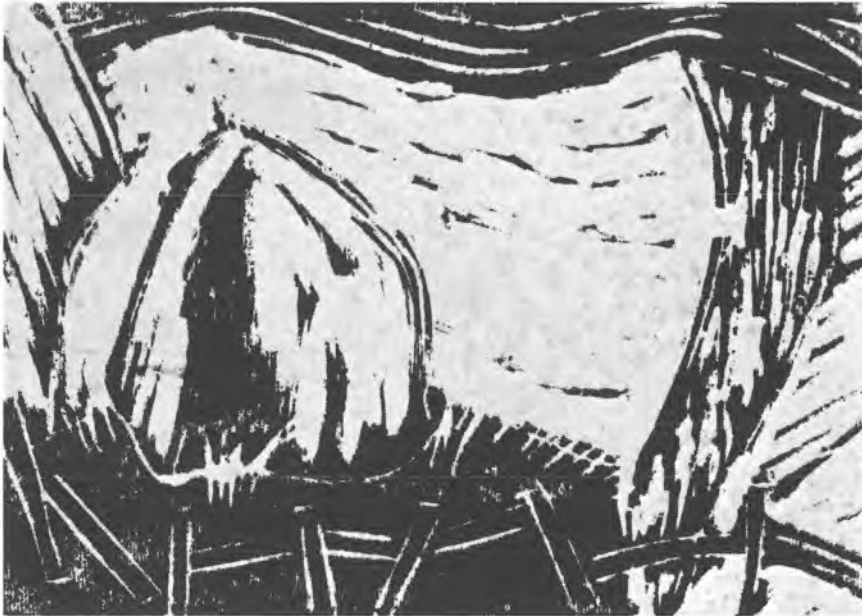
І каже: «Дужий і старий,
Широкий Дніпре, не малий!
Пробив-еси високі скали,
Текучи в землю Половчана;
Носив-еси на байдаках
На Половчан, на Коб'яка
Дружину твою Святославлі;
О, мій Словутицю преславний!
Моє ти ладо принеси,
Щоб я постіль весела слала,
У море сліз не посилала, —
Сльозами моря не долить!»

І плаче-плаче Ярославна
В Путивлі на валу, на брамі —
Святее сонечко зійшло —

І каже: «Сонце пресвятее!

На землю радість принесло
І людям, і землі — моєї
Туги-нудьги не розвело.
Святий, огненний господине!
Спалив-еси луги, степи,
Спалив і князя, і дружину, —
Спали мене на самоті!
Або не грій і не світи!...
Загинув ладо — й я загину!»

4. VI. 1860.
Петербург

Ольга Маришук. Вид з Рідж Роуд.
Монотипія

Olga Maryschuk. View from Ridge Road.
Monotype.

НАША ОБКЛАДИНКА

Сьогодні на обкладинці містимо рисунок-ілюстрацію Олі Маришук до поезії Тараса Шевченка "Плач Ярославни", а побіч містимо частину цієї поеми.

Ольга Маришук родилася в США, куди її батьки емігрували з України у 1920-их роках. Вона закінчила в 1962 р. Купер Юніон Скул оф Арт енд Архітектур. Тепер працює у відомій архітектурній фірмі I. M. Пеї і парт – нерів.

Користаючи зі стипендії виїздить на півтори року до Києва, де студіює в Державному Інституті Мистецтв та знайомиться з працями українських мистців. Користає теж з майстерні Василя Касіяна.

Її картини були показані на численних виставках в США, в тому теж на збірній виставці ОМУА в Нью-Йорку. Репродукції її творів найдемо в "Америці", Бюлетені Бібліотеки Вільсона, календарі ЮНІЦЕФ. Кілька-кратно ілюструвала Оля Маришук сторінки "Нашим Малятам" у "Нашому Житті"

Об'єднання Мистців Українців Америки приготує виставку монотипій Ольги Маришук, якої відкриття запляноване на 13 травня 1979 р. Враз з її виставкою буде відкрита виставка фотографій відомого фотографа з Бостону Бористена-Ткача.

ЛІТНІЙ ТАБІР — СЕМІНАР
ДЛЯ УЧИТЕЛЬКОК ДОШКІЛЛЯ

Виховна Референтура Округу Дітройту при співучасті Виховної Комісії при Головній Управі СУА плянує зорганізувати Виховний Табір — Семінар для учительок дошкільця на оселі "Діброва" біля Дітройту, від 15 до 21 липня 1979 р.

Табір — семінар включав б виклади, практичні заняття й обмін досвідом та практичні лекції в рівночасно зорганізованій світличці — а все це відбувало б ся серед чудової природи! На Діброві є ще й озеро.

В тім самім часі проходитимуть Пластові табори.

Охочих проситься присилати зголошення на адресу виховної референтки Округу (Olga Klymyshyn, 2680 Neibel, Detroit, MI 48212), найпізніше до 30-го квітня 1979 р., бо курс та оплати залежатимуть від кількості учасниць.

НЕСТОР ГОРОДОВЕНКО –
МАЙСТЕР
ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА

*Хор "Думка" — Київ 1928. Диригент
Нестор Городовенко. Біля нього
перша зліва авторка спомину Гануся
Ширей.*

The choir Dumka — Kiev 1928

*Хор "Думка" — Київ 1933 р. Диригент
Нестор Городовенко. Біля нього
перша зліва Г Ширей.*

The choir Dumka — Kiev 1933

Двадцять сьомого жовтня минулого 1978-го р. скінчилось 93 роки від народження Нестора Теофановича Городовенка, великого майстра і знавця хорового мистецтва.

У цьому спогаді, я згадаю про славу капелю "Думки" і її тріумфальну подорож до Франції в 1929-му році. Саме про цю подорож наш загал найменше знає. Хочу доповнити ще кілька слів про те, як я почала співати в капелі "Думка". В моєму рідному місті Ромнах на Полтавщині була музична школа — відділ київського Музичного Інституту ім. М. Лисенка, яку я закінчила і приїхала до Києва скласти іспит і одержати диплом співачки. Тому що навчання в Інституті ще не почалося, мене влаштували на тимчасові виступи у радіо, щоб я могла заробити на прожиток. Там я дізналася, що капеля "Думка" їде закордон до Франції, і пішла на іспит. Нестор Теофанович прийняв мене не тільки за голос, а й за

те, що я читала ноти з місця. Проби відбувалися двічі вдень. Зранку концертмайстер А. Біленький вчив нас новаків того репертуару, який вже співала стара "Думка", а увечорі відбувалися загальні співанки, якими керував Нестор Городовенко.

Після першої проби з Нестором, прийшла я плачучи до сестри, де я проживала, і сказала, що більше не піду, бо Нестор дуже кричить і вимагає неможливого, а головне, що всі мовчать, і ніхто не відповідає. Коли ж я заспокоїлася, стала згадувати, як він говорив про зміст кожної пісні, ті нюанси, зауваги і все те, що він від нас вимагав. І тоді я відчула і зрозуміла, що тільки він навчить мене любити і розуміти пісню, і вже ранком бігла на співанку, щоб не запізнитись. Праця була важка, але й цікава.

Програму першого концерту в Парижі Нестор отримав від менеджера Цербазона. Цей концерт, ми

Мішаний хор "Україна" в часі виступу в таборі ДП в Регенсбургу

Choir Ukraina during the time of performances in the displaced persons camp in Regensburg.

мали співати з симфонічною оркестрою паризької фільгармонії в складі 96 осіб під диригуванням світової слави диригента Ансерме. Репертуар цього концерту складався з таких творів — пісні "Спів долі" і спів "Парок" муз. Брамса, "Весняний хор" з ораторії "Чотири пори року" муз. Гайдна, "Поразка Сенахе-риби" муз. Мусоґрського, "Сюїта" в чотирьох частинах муз. Рахманінова і "Дубінушка" муз. Глазунова.

Перші п'ять пісень ми співали в українській мові в перекладі Старицької-Черняхівської. Всі названі твори ніде не виконувалися, Нестор їх не знав і не чув і тільки дякуючи його небуденному талантові, яким нагородило його Боже Провидіння, він відчув задум композитора у кожному творі і так вчив нас кажучи, що кожна пісня, кожен музичний твір є багатогранний і до кожного твору треба підходити з любов'ю і повагою. Одна з пісень Брамса починалася вступом оркестри, потім вступали альти, а наш диригент Нестор не мав оркестрової партитури, а лише фортепіано, і тому ми знали тільки такти, які грала оркестра та Нестор вчив нас так: "як оркестра закінчить форте, то й ви піchnіть форте, якщо оркестра закінчить на піано, то й ви продовжуйте піано. І якже нам придалася ця наука. Та про це розповім пізніше.

Другий концерт мав відбутись під диригентурою Нестора Городовенка. До цього ми не менш готувалися, бо в першій частині мали ми співати чужих клясиків, переважно французьких композиторів, Гуно, Равеля, Дебюсі в українській мові, також українські пісні. Захопила мене праця над "Дудариком" муз. Луонтовича. Чула я цю пісню не раз, але Нестор нам розказав, що це є пісня наших онуків, а не басів і тенорів. Що композитор не ставив наголоси на "ти" — "тай не тикайте", а потім спитав, чи всі знають, що це таке "нищини"? Дехто не знав, що Нестор пояснив їм, як малим дітям. Після цього ми вже не тикали, але всі закохалися в цю чудесну пісню. На всіх концертах співали її по три рази. І коли приїхав з Америки професор О. Кошиць почути

спів "Думки" (Державна Українська Мандрівна Капеля), таки докоряв собі, що ніколи зі своїм хором не співав тієї пісні. Тоді то обидва славні диригенти розцілувалися і помирилися на тому, що один об'їхав світ зі своїм "Щедриком", а другий приїхав зі своїм "Дудариком"

І так настав довго очікуваний день 6-го січня 1929-го року. У Святвечір, під київський церковний дзвін "Думка" виїхала закордон. За пляном "Думка" по дорозі до Парижу, мала співати по одному концерті в столицях Латвії і Литви. Та сталась така подія. До нашого вагону причепили вагон з коровами, що його відправляли закордон, і на границі цей вагон відчепили від потягу, а з ним теж і наш вагон. Проснулися ми від того, що щось стоїмо на місці. Коли Нестор і наша адміністрація довідалися що сталось, послали телеграму у Кремль, та заки прийшла звідти відповідь, щоб нас негайно везли, то вже не можна було дати концерти в згаданих балтійських столицях за браком часу, бо треба було спішити до Парижу. Туди приїхали ми за кілька годин до початку концерту. Прямо з потягу, повезли нас на пробу — голодних, втомлених, невиспаних і немитих, але інакше годі було, бо заздалегідь замовлена оркестра з диригентом чекали на нас уже кілька годин. Коли ми увійшли на сцену, оркестранти були вже в плащах, вони зустріли нас вороже і не хотіли роздягатися, так що треба було їм роз'яснити, що спізнення сталось не з нашої вини. Диригент Ансерме розпочав пробу "Весною", муз. Гайдна. Ми ще не доспівали цієї пісні до кінця, як оркестранти встали і вітали нас смичками, а диригент сказав: "Я бачу перед собою хор світової слави і тепер не боюся диригувати без проби цілим концертом. Нагодуйте, каже, своїх хористів, хай приготуються до виступу та привезіть їх на час" Бідний наш Нестор при вечері бігав від стола до стола та просив співаків, щоб не пили вина, що стояло на столах, а жінок просив, щоб не лягали поспати перед концертом, бо це недобре. Зате, хай приведуть до порядку свої сукні, щоб гарно виглядали.

Програма концерту була так складена, що один номер грає оркестра сама, а другий з нами. Нестор Городовенко і А. Біленький сиділи в директорській льожі біля сцени і сліdkували на партитурі за виконанням. Оркестра розпочала грати ту пісню Брамса, про яку я вже згадувала і закінчила її на такому піаніссімо, що здавалося людський голос не зможе так почати співу, а нас альтів було всього 12. Та ми штовхнули одна одну ліктями і почали співати тих 7 тактів, але далі не змогли продовжувати, бо зірвалася така буря оплесків, така овація, що такого захоплення я вже більш не бачила і не чула. Оркестранти стоячи стукали смичками, а диригент Ансерме повернувся до льожі, де сидів Нестор, і низько йому вклонився. Ми всі були такі горді за нашого великого Нестора, що на очах всіх блищали сльози з великого зворушення. Коли затихло у залі, оркестра почала грати спочатку. В перерві прийшов до нас композитор Глазунов, автор пісні "Дубінушка", бо він мав нею диригувати та поспитав, як там з його піснею. Нестор відповів, що хор тієї пісні не приготував бо він не міг дістати до неї нот. Зчинився великий скандал, бо імпресаріо Цербазон, що був жонатий з дочкою Глазунова, заявив, що зірве контракт, якщо ми не заспіваємо цю пісню. Тоді Городовенко попросив принести ноти і зпропонував Глазунову зробити зараз же в перевірві пробу, і "Думка" з місця заспівала цю пісню так, що композитор сказав: "Я такого чуда ще не бачив" І цю пісню "Дубінушка" — під його диригентурою ми співали тричі.

Другим концертом диригував Нестор, а програма його була така: в першій частині ми співали твори французьких композиторів Гуно, Равеля, Дебюссі, а в другій в українській мові — українські пісні. Французька преса після концерту писала, що Франція не має хору, який би так гарно виконував пісні французьких композиторів, як це виконав український хор під диригуванням Нестора Городовенка. На цьому концерті був ще інший інцидент. Отож перед концертом прийшов до Нестора імпресаріо Цербазон і сказав йому не співати "Заповіту" На це Нестор відповів, що в програмі цього немає. Та коли програма концерту доходила до кінця, хтось у залі крикнув щосили "З а п о в і т !" — а за ним підхопила цей оклик велика частина слухачів. Нестор вагався, та коли оклики не вгавали, він повернувся до хору сказавши: "Заповіт" Коли хор почав співати, всі встали, тільки одна група сиділа. До них підійшли, вимагаючи, щоб устали, а коли вони продовжували сидіти, їх здорово публіка потурбувала. Покликана поліція забрала їх з залі. Ми про це все дізналися після концерту. Коли ж після концерту прибіг схвильований імпресаріо, кажучи: "Я ж вас просив не співати — що ви наробили? — "На моїй батьківщині, Заповіт ми співаємо вільно, чому б хор не заспівав тут у Франції, коли його просять?" Після цього інциденту, ми співали ще на "біс" цілий ряд пісень, бо люди не хотіли виходити з залі.

Подорожуючи крізь Францію, ми співали в багатьох більших містах а саме: в Парижі в залі Плеель, в Ліоні, Бордо, Ангулель, Марсель, Монпельє, в купелевій місцевості Біяріц. Після двох місяців наших концертів у Франції ми повернулись до Києва.

Після повернення в Україну Нестора Городовенка першого визначного диригента українця нагородили званням заслуженого артиста Республіки.

Городовенко вчив співати не тільки нас, хористів, але навіть і диригентів і музик, заслужених артистів. "Думка" готувала концерт з творів Кирила Стеценка і хор вивчав його пісню "Мати Старчиха" Цей твір скомпонований для сопранового сольо, скрипки, фортепіяна і хору. На солістку Городовенко запросив знану співачку М. Литвиненко-Вольгемут, а на скрипалю — концертмайстра київської опери Вольфа Ізраелі. Вчилися ми цієї пісні з нашим акомпаньатором Біленьким. На пробу хору прийшов Нестор і сказав, щоб проспівали без нього, а він послухає. Нам здавалось, що ми всі знаменито співаємо. Але після скінчення Нестор довго мовчав, а підійшовши до солістки Вольгемут сказав: "Ви дуже добре проспівали, але як заслужена артистка... гм... А де ж та мати-старчиха, що каже: "Розкажу тобі про горе злеє під чужим вікном"? Ви Маріє, маєте своє вікно, живете в теплі, в достатках. Ану візьміть ціпок, дитину, напів боса, голодна як та Шевченківська Катерина — ось тоді ви й заспіваєте, так, як у пісні "Хати в нас немає і голод побратим лихий". Після цих слів М. Вольгемут плачучи підійшла до Нестора, його поцілувала і подякувала за те, що навчив її, як треба співати. Цей концерт відбувся в переповненій залі київської опери, а хор співав цю пісню на домагання двічі. На ранок покликали Нестора Городовенка до Управління мистецтв і сказали: "Життя стало легше, жить стало весіліше, а ви вчора співали таку пісню? Зняти з репертуару!" Більше цієї пісні ніхто не співав.

Коли йде про дисципліну "Думки", то вона була взірцева, хористи приходили на проби точно і так поводитися, немов їх і не було. Одного року влітку ми давали концерт для червоної армії, що була у літніх таборах, і під час одного такого концерту трапилась така подія. Хор виступав у великому парку, де був зруйнований панський палац, від якого, залишилася тільки підлога і східці. З цього зробили сцену, на ній поставили підвищення для чоловіків, а жінки стояли на підлозі. Почали концерт піснею "Дивний флот" муз. Козицького, до слів Тичини. Починають співати — тенори й баси. Раптом почувся сильний тріск, і спів мужчин залунав у нас під ногами. Нестор став на пальці ніг і через наші голови далі диригував. Пісню, не зупинившись, проспівали до кінця, ніби нічого й не сталось. Ні одна жінка з хору не повернула голови. Як тільки скінчили співати пісню, вийшов на сцену командир дивізії і сказав: "Товариші бійці! Ви все бачили і чули, ось у кого треба вчитись справжньої дисципліни — Слава Думці!" Потиснув Несторові руку і подякував, а тоді вояки стали помагати нашим хористам вилізти з долу в який вони попали. На щастя ніхто на зламав руки чи ноги, скінчилося сніжками. Нестора за цей концерт нагородили годинником з написом дивізії.

На цьому я закінчую свої спомини і хочу сказати, що музична школа з моїми професорами дала мені фахову освіту. Але правдиво любити пісню, подати її так, щоб вона засіяла всіми барвами і так дійшла до слухача — це я завдячую моему незабутньому вчителеві Несторові Городовенкові!

**ВЕСНЯНИ
ХОРОВОДИ
В УКРАЇНІ**

*ЖІНОЧЕ МИСТЕЦТВО
НА ВІЛЬНІМ ПОВІТРІ*

I. У Галичині звали їх гаївки, а на Волині і Наддніпрянщині веснянки. Первісно були це обрядові танці і співи на вільнім повітрі. Але з бігом віків затратили вони свій обрядовий характер і замінилися у веселі весняні забави, які справляли дівчата, молодиці і хлопці на левадах, громадських толоках, а за наших часів на площах біля церков. Гра у веснянки і гаївки починалася на Благовіщення (7.4) і продовжувалася з перервами аж до Зелених свят.

Дехто може пригадує собі їх з молодих літ, як то на Великдень по полудні дівчата й молодиці, вистроєні в добірні святочні строї, виводили весняні хороводи навколо церкви при постійнім акомпаньяменті "музики" церковних дзвонів. Кожній хоровід складався з різних танечних фігур (кола, півкола, ключа), які супроводилися в такт антифонного співу двох хорів — дівчат і молодиць. Вони вели пісенний діалог, переспівуючися поміж собою. Часто цей діалог відбувався між хором дівчат (10-15) і їх одною або двома провідницями. Форма антифонного співу була їм добре відома з співаної Служби Божої.

Деякі хоровідні пісні були переплетені посмішками й дотинками, якими дівчата любили дражнити хлопців. Але хлопці не дарували їм цього висміювання. Вони кидалися гуртом і розбивали дівочі забави серед загального вереску та сміху. Були це улюблені форми флірту і залицяння молоді на Великдень, яким розпочинався на весну весільний сезон.

Науковими дослідями над веснянками й гаївками зайнялися вперше наші музикологи і композитори. Вони відкрили красу хороводів і внесли її у формі різних варіацій до української модерної музики й хореографії. Найбільше заслуги й любови в цю творчу працю вклали: Філярет Колесса, Станіслав Людкевич, Олександр Кошиць, Григорій Верьовка і Анатолій Авдієвський. Хореограф Василь Авраменко створив нові форми танечних фігур

веснянок і гаївок та влучив їх до програми навчання у своїй школі народних танків.

Хоровідні танці й співи на вільнім повітрі були віддавна практиковані серед народів Середземного моря, головню у старовинних греків. Славні були в них дівочі хороводи, пов'язані з культами богині Атени, Артеміди і Деметери. Ці хороводи переважно виконували цнотливі дівчата визначних грецьких родин.

На підставі схожості деяких мотивів можна додумуватися, що грецькі хороводи мали вплив на розвиток українських веснянок і гаївок. Але у відрізненні від грецьких хороводів переважала в українських веснянках і гаївках аграрна магія. Грекам була вона менше потрібна, бо вони не мали стільки клопотів з тяжкою зимою, як наші пращури. Їхній соняшний клімат дозволяв збирати плоди землі не раз двічі в рік. У наших пращурів хороводи були без сумніву головним засобом їхніх аграрних культів, якими вони закликали й заворожували зріст хлібних рослин і врожай. Церква, щоправда, сильно поборювала всякі обряди й культу. Але крім води вона не мала інших засобів, якими могла була заступити хороводи і забезпечити хліборобам урожай. Тому хороводи й аграрні вірування втрималися в деяких сторонах України у своїх архаїчних формах майже до наших часів. Чернець Іван Вишенський згадує веснянки з великим обуренням, які в 16 віці відбувалися по полях на Волині на його очах. Він пише, що в день великомученка Юрія (6.5) хлібороби йшли процесією на поле, щоб справляти "диявольський празник" Тут вони танцями й стрибками приносили сатані жертви. В Острозі та інших місцевостях люди несли "пироги і яйця на гроби, де вгощали родителів, які були покровителями врожаю та плодючости."

II. За народним віруванням зима була смертю природи, а весна її пробудженням зі смертельного

сну. На Стрітення (15.2) стрічалася весна з зимою й вела з нею боротьбу, яка не раз продовжувалася й ніхто не міг передбачити, коли прийде пора сівби. Хлібороби нетерпляче виглядали весну і старалися допомогти їй побороти зиму. Вони папили на городах вогні й виголошували замовлення, якими старалися прогнати мороз і зиму (смерть) у безвість і за море. Одночасно поздоровляти щоранку сходяче сонце, поклонялися йому й обожували його життєдайну силу.

У центрі тих аграрних дій стояли первісно померлі родителі, які зі зростом хліборобства замінилися з давніх патронів життя в покровителів урожаю хлібних рослин. В уяві народу ніщо не діялося в природі без волі родителів. Завдяки їм танув сніг, зникав мороз, наставало тепло, зростали, цвіли й колосилися збіжжя. Узимку родителі (нав'я) перебували переважно у воді, а на весну їх закликали й проводили хороводними танцями й співами з води на поля, де вони охороняли збіжжя аж до живих від усяких небезпек.

Відвічна загадка життя і смерті завжди займала уяву людей. Твором народної фантазії були: вегетаційний культ хлібних рослин і культ померлих родителів, які були так тісно з собою пов'язані, як життя і смерть. Тіла родителів хоронено в землю, з якої виростали хлібні рослини завдяки родителям — символам плодючості. Така була логічна конклюдія хліборобів. На їхню думку, на світі ніщо не гинуло, лише змінювало свою форму. У міжчасі досліди модерних наук фізики і хемії підтвердили правильність цієї народної філософії життя.

Згадані культу супроводилися хороводними танцями й співами, якими дівчата й молодіці витанцювали та виспівували весну (тепло), життєву енергію природи і зріст рослин. Ці аграрно-ритуальні дії могли виконувати тільки статево дозрілі дівчата й молодіці з огляду на їх здібність зачаття й родження. Вони були черницями староукраїнських культів род і рожаниць та інших богинь плодючості, назви яких, на жаль, не збереглися.

Дівчата хором закликали весну, звертаючися до родителів у формі птахів, звістунів весни: жайворонків, ластівок, соловейків або гоголів.

Ой, вилінь, вилінь гоголю.
Винеси літо з собою,
Винеси літо-літечко,

Зелене житечко,
Хрещатий барвінок,
Запашний васильок.

Тоді другий хор імітував з допомогою відповідних танечних фігур і жестів приліт кликаних птахів-родителів, яких утотожнювано з теплом, житом і квітами. Ці пісні-гри і замовлення супроводилися в словесних я-формулах і виразах, в основі яких лежала первісна віра, що сильне антропоцентричне бажання може бути здійснене, якщо його розмальовується в усіх можливих подробицях. Згадані в пісні барвінок (*Vincetoxicum*) і васильок (*Osimum basilicum*) були святими рослинами померлих родителів і відігравали важливу роль в народній медицині. Барвінком прикрашували гроби родителів, а васильком вистелювано домовини, щоб їм пахло у гробі.

Після церемонії кликання, приходу й вітання весни (тепла) наступала головна обрядова дія хороводів: сіяння старовинних хлібних рослин: маку, проса, гороху та інших. Гру цю характеризує багатство мотивів, танкових фігур, мелодій і форм, якими

зображувалося не лише сіяння хлібних рослин, але також заворожувалося їх зростання і завивання, щоб були сильні, буйні та плодючі.

Мак (*Paraver somniferum*) був від віків у багатьох народів символом плодючості. Греки зображували свої богині (Деметеру, Афродиту) з голівками маку в руках. Просо (*Panicum miliaceum*) вирощувано вже в кам'яній добі. Як зерно маку, так і дрібнінькі зерна проса (пшоно) були також символами плодючості та багатства. Просяна каша була традиційною поживою на весіллях. Вона відігравала важливу роль в різних любовних чарах. Зернами маку або проса обсипувано хати навколо, щоб охоронити їх перед відьмами й уроками.

Горох (*Pisum sativum*) сягав також своєю культурою в кам'яну добу. Горох і біб (*Vicia faba*) були культуровою поживою померлих. Від новогрецького слова *kukkia* (koukki - біб) походить назва нашої куті. Кутю вариться з зерен пшениці, але в минулих віках домішували греки до неї більше бобу, звідси пішла її назва. У наших веснянках згадуються ще інші стародавні рослини як морквиця (*Daucus carota*) і пастернак (*Pastinaca sativa*), які віками були загальною поживою простолюддя, поки їх виперли картопля і кукурудза.

III. Веснянки і гаївки не дійшли до нас у своїй первісній формі. Вони постійно змінювалися і затрачували свій обрядовий характер і зміст. Їх місце зайняли інші теми, головне теми й мотиви весілля, сватання та одруження. Весільні теми переважають, бо вони найбільше цікавили дівчат. Вийти добре заміж було колись мрією кожної дівчини. Так колишнє місце замовлень доброго врожаю хлібних рослин зайняли у веснянках і гаївках замовлення шасливого одруження, при чому мотиви аграрних обрядів використано для весільних цілей. У поданих тут веснянках і гаївках віддзеркалюється патріархальна ментальність наших дідів і прадідів.

1. У веснянці "Зелений шум" розмальовується краса української весни. Але серед цієї ідилії чути постійно плач дівчини, яку доля змусила вийти заміж і жити з нелюбом, п'яницею або гультьєм. Давніше не було звичаю давати дочками професійний вишкіл. Віддати дочку заміж уважалося за найліпше забезпечення її майбутності.

2. Мотив весільного примусу ілюструє веснянка "Просо". Дівчата стають у ряд і зуться під час гри "дочками". Одна дівчина грає роль "матері", а друга "господині". По різних комбінаціях гри, підходить "господиня" до кожної "дочки", виганяє її паличкою з ряду і каже: "А заміж, а заміж!" Колись випихали дочок заміж, не чекаючи на їхню повнолітність. Моїй матері було 15 років, як виходила заміж.

3. У веснянці "Зося-чорнуса" пропонується молодій панні вийти заміж за різних ремісників: столяра, шевця, муляра, сідляра та інших. Але вона відповляє і погоджується врешті вийти за рільника: "Бо він буде поле орати, а я збіжжя засівати!" Це типово хліборобський світогляд. Хліборобство вважалося за непохитну життєву екзистенцію. Селяни любили казати: "З хлопа мене ніхто не скине!" Тому вони з погордою дивилися на інші звання, залишаючи їх чужинцям. В основі селянського думання лежала безкомпромісна засада "земля або смерть", яка заважала на долі цілого селянства.

Докінчення на ст. 32

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА-АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

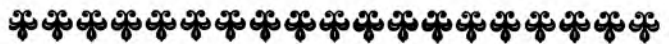
- На Захід прорідився лист **Надії Лук'яненко**, дружини політв'язня Левка Лук'яненка. Лист, який розповсюджується в самвидаві, описує жахливі умови концтабору Сосновка в Мордовії, де перебуває Левко Лук'яненко. Надія Лук'яненко описує пониження людської гідності, якого зазнають родичі в'язнів, що приїхали на побачення. Левко Лук'яненко, член Української гельсінкської групи, працює при шліфуванні кристалю — важкій і шкідливій для здоров'я роботі. Надія Лук'яненко вболіває над долею свого чоловіка, але заявляє, що він залишився впрямим своїм ідеалам.
- Київська школярка, восьмикласниця **Ірина Орлюк** здобула на 15 Всесоюзній Спартакіяді в Ташкенті найбільшу кількість, а саме п'ять золотих медаль в ділянці плавання. Талановита І. Орлюк здобула плавацькі перемоги на віддальх 100 і 200 метрів на спині, 200 м комплексного плавання та в естафетах 4 × 100 м вільним стилем і комбінованим. У спартакіяді взяло участь 7 500 учасників.
- У київському видавництві "Наукова думка" появилася в 1977 році монографія **Олександри Олійник** "Фортепіанна творчість В. С. Косенка" У книзі простежується процес становлення Віктора Косенка (1896-1938), як композитора-піяніста, дається аналіз його фортепіанових творів. Композитор увів в українське фортепіанове мистецтво жанри концертного етюда і поеми, збагатив жанри сонати й концерту а також — ліричної мініятури. Книга включає список фортепіанових творів Віктора Косенка. Наклад: 1200 примірників.
- У містечку Стеблові, Корсунь-Шевченківського району на Черкащині, проживає мистець **Катерина Кайдаш-Машківська**. Останніх десять років вона працює в жанрі живопису. З-під її рук вийшло багато ілюстрацій до творів Т. Шевченка, П. Мирного, І. Нечуя-Левицького. Виставка картин К. Кайдаш-Машківської в літературно-меморіальному музеї Нечуя-Левицького привернула увагу багатьох відвідувачів. Її декоративні розписи до ілюстрації

літературних творів експонувалися на особистій виставці в Києві. Окремі її твори є постійно виставлені в Українському музеї народного декоративного мистецтва.

- В Україні існує унікальний ансамбль обрядової пісні. Створено його десять років тому на Донбасі у селі Торське. Репертуар його становлять старовинні обрядові пісні. Ансамбль щороку поповнює свою програму новим, часто унікальними записками від старожителів. Жадне весілля в Торську не проходить без їх участі.
- Київ. У Музеї українського народного декоративного мистецтва влаштовано експозицію творів народної майстрині **Варвари Захарченко**. Представлено 150 робіт — рушників, фрагменти вишивок, жіночі сорочки, сукні, блюзки, ткані краватки і пояси. Одним з найважливіших здобутків художниці вважається методу творчого перенесення стародавніх фрагментів вишивки сорочок та блюзок на рушники. У доробку В. Захарченко іменні рушники присвячені українським діячам культури і мистецтва.

США

- Вашингтон, Д. С. 5 січня 1979 в Кенеді Сентер відбувся концерт в обороні людських прав, в якому взяли участь українці: меццо-сопрано **Рената Бабак**, колишня солістка Більшої Опері в Москві, яка вибрала свободу 1973 р., і Павло Плішка, один з чільних басів Метрополітальної Опері. Рецензії з цього концерту були поміщені в столичних газетах Washington Post і Washington Star.

СПРОСТУВАННЯ ДРУКАРСЬКИХ ПОМИЛОК

В "Нашому Житті" за лютий 1979 р. "друкарський чортик" особливо завзявся на прізвища, і так:

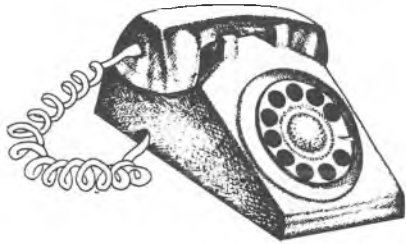
На ст. 20 при нарисі-образку "Вечерне" бракує автора:
Ле. К.

На ст. 28 підпис під листом до Редакції повинен бути
Дарія Витанович.

На ст. 32 в підписі під світлиною світлички 78-го Відділу повинно бути **М. Базарко** — **виховна референтка.**

На ст. 34 під рисунком зайчиків повинен бути підпис:
Оля Марицук.

Просимо вибачити.

Тільки між нами і телефоном ...

БУРСА І СТУДІЇ ДІТЯМ — А РОДИНІ РУЇНА

— Пані Любо, пізнати, що ваші діти вже дорослі, вже закінчили студії, і ви можете нормально жити!

Так мене привітала моя давня знайома, пані Оксана, якої я вже довгий час не бачила, а якій я тепер розповідала про своє життя.

— По чім же ви це можете пізнати, пані Оксано?

— Ви вдягаєтеся порядно, ви собі можете дозволити на закуп нових книжок, на часте відвідування театрів. Навіть їздили до Європи на вакації. Для мене це тільки мрія!

Виявилось, що старша дочка моєї знайомої вже 3 роки на студіях, а молодша починатиме студії восени. Чоловік знайомої працює, і вона теж має працю — 25 годин тижнево. Та вони ледве кінці в'яжуть. Їхні обі платні саме вистачають, щоб могли нормально жити і дещо відложити "на чорну годину"

— Оксано — кажу знайомій — якщо ваші доні першуни в школі, то з такими оцінками не матимуть ніяких проблем, щоб одержати стипендії на університеті!

— Минулося, пані Любо! Колись це так було. Та тепер, в наслідок всяких впливів 1970-их років, справи зовсім не так виглядають! Тепер за добрі оцінки мажна витягнути, може, 1 1/2 тисяч, може 2 тисячі, коли часто треба 6 тисяч на рік. Рідко хто дістає повну стипендію за свої високі оцінки в науці!

— То ж за що дають стипендії, Оксано?

— Пані Любо, тепер дивляться тільки на родинний заробіток. Якщо родина має 25 тисяч річно, може щось дістати, але коли 30 — 35 тисяч річно, то майже нічого діти не дістануть!

— Хіба ж це не є вистачальна сума — 30 тисяч річно? Можна багато відложити, Оксано.

— Залежить де живете і яка ваша професія. Звичайно тепер родина з 4-ох осіб, де батьки є професіоналами то саме в'яже кінці, заробляючи яких 33 тисячі.

— Оксано, а чому ви так підкреслили, якщо батьки є професіоналами?

— Тому, пані Любо, що професіонали звичайно мають більше видатків. Поперше вони не часто вміють самі полагодити домашні напрямки (від водопроводів до електрики) — а це звичайно великий видаток. Дальше, професіонали частіше ходять до театру, опери, на концерти. Крім того вони мусять передплатувати різні журнали, газети, які їм конечно читати. А ще додати членство в різних професійних чи подібних товариствах. Також до професійних

осіб частіше звертаються за датками на різні цілі, фундації, видання тощо.

— А яка найчисленніша група батьків, які посилають своїх дітей на студії?

— Пані Любо, за статистикою 1978 р. це підприємці. Очевидно, це широке поняття і до цієї групи належать особи різних фахів. А хто з них може собі дозволити на це, щоб діти студіювали — це залежить від проворности дітей.

— Ви маєте на думці різні праці, на яких діти собі доробляють на студії?

— Деякі справді важко працюють під час студій і стараються або бути зовсім фінансово незалежними, або якнайбільше відтяжати батьків від видатків! Знайомі професори розповідали мені, що наші студенти часто досить неухважно ставляться до фінансових спроможностей своїх батьків!

— Пані Оксано, ви маєте на думці, що вони вимагають, щоб батьки вислали їх на дороги, чи більш престижіві університети?

— Це також, пані Любо! Тепер, коли є відносно дуже легко дістатись на університети, коли університети приймають більше число студентів як давніше, а тим знижують свій рівень — амбітні учні хочуть іти до тих дорожчих університетів з "АЙВІ ЛІГ", що так несамовито коштують. Та справа ще й у тім, що 18-літні хочуть "забратись з хати", на волю. Будь-яким способом! І тому студенти або вибирають далекі університети, або йдуть жити в бурси (чи й приватно), навіть, якщо батьки живуть 30 чи 45 хвилин їзди від даного університету.

— І батьки за це платять?

— Дуже часто — так. А бурса не означає, що там легше вчитись, чи там товариство більше інтелектуально стимулююче. Частіше у бурсі важче вчитись — через дуже розвинене й активне товариське життя. І не один студент мало не стратив семестру, чи й року науки через таке товариство!

— Пані Оксано, хіба батьки так на осліп ідуть за вимогами дітей?

— Часто так! Самі батьки відмовляють собі всіх приємностей, вакацій, одягу, книжок, щоб тільки післати дітей на студії, щоб заплатити бурсу (а це звичайно ще хоч 2 тисячі річно!) і харч, бо діти вимагають, "бо всі наші так роблять"...!

Тому я так вас подивляла, пані Любо, бо видно, що ви вже тих обтяжень не маєте

Любов Калинович

В 50-их роках, коли ми пізнавали Америку зблизка, нас виїмково вдарив образ численних жінок неокресленого старшого віку з неодмінно біло-синявим волоссям і в капелюшку з квітами на ньому.

Їх ми бачили всюди; одинцем на вулицях, у великих крамницях, а цілими гуртами на полуденках у ресторанах, на "пополуднівках" в театрах чи кінах. Часто поруч із штучними квітами на капелюхах, носили вони ще живі, прикріплені на грудях, у формі т. зв. "корсажів" Все це разом викликувало в нас "новоприбулих" трохи здивування і трохи насміх.

Сьогодні в 70-их роках таких вже не побачите, хіба може ще десь у малих містечках середньої Америки. Чиж б не було більше старших самітних жінок? Вони є, тільки в іншому вигляді: спортовий костюм, штани, гладка зачіска на темному волоссі, обгоріле від спорту і сонця обличчя. І вони далі заповнюють пополудневі вистави в театрах, музеї, крамниці — але поруч того також жіночі товариства, віча та демонстрації за рівноправність.

І якось зовсім вже вони нам не смішні, а навпаки, викликають повне зрозуміння. Це ж відома річ, що в Америці пересічний вік життя жінок куди вищий, як чоловіків і в наслідок того є тисячі самітних старших жінок у кожному місті. Звичайно вони стараються заповнити свою самоту в якийсь позитивний спосіб, як через поширення свого світогляду, поміч другим, зацікавлення політичними акціями.

У нашій спільноті самітних, старших віком жінок пропорційно так само багато, лише частенько їхня доля і їхні життєві переживання були куди важчі, трагічніші. Але все ж таки, яке щастя для них, що

Докінчення: Т. ШЕВЧЕНКО

Власними силами, бачить поет, не зможемо переродитись і в Псальмах звертається до джерела життя, до Господа Бога.

... поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги!
Поборов Ти першу силу,
Побори і другу,
Ще лютішу!...

Встань же Боже, — поможи нам
Встать на ката знову!

Поет вірить що:

Господь любить свої люди,
Любить, не оставить,
Дожидає, поки правда
Перед ними стане...

А поки зрозуміють правду, Господь обіцяє поставити на сторожі коло них слово:

Воскресну нині! Ради їх
Людей закованих моїх,
Убогих, нищих.... Возвеличу

проминули безслідно часи старих, незаміжніх тет, що коротали своє життя як служки-швачки в родині або бабунь-вдовиць, що заповнювали дні вишивками чи куховаренням. Цей тип невдоволеної, "згіркнулої", всекритикуючої жінки перейшов вже до історії нашого соціального буття!

Сьогодні, наші самітні жінки зовсім не позаду своїх іншомовних посестер. Їх побачите на кожній нашій культурній імпрезі, вони найбільше вдячні слухачі доповідей, вистав, курсів, завжди жадні чогось навчитися, чогось нового послухати. Вони найточніше вичитують нашу пресу, найбільше книжок позичають у бібліотеках. І здається, що вони вдержують найтісніший зв'язок із рідними в Україні, готові завжди і тут і там до помочі. Їх теж бачимо, як членів наших організацій, на різних постах, від славних "вареникових" пань — до провідниць жіночих організацій.

Може декому мої спостереження будуть видаватися переяскравлені, може кожний читач відразу найде поміж знайомими примір, що так гарно воно не завжди є.

У мене однак живо стоїть перед очима образ цілого ряду так знаних добре усміхнених, зацікавлених жіночих облич, що їх постійно зустрічаю на кожному кроці нашого громадського життя. Це саме ті самітні, що не піддаються тягареві смутку, жалю над собою, небезпек великого міста, фізичним недомаганням, а стараються корисно виповнити своє буття і дати другим щось зі себе.

Честь їм і слава за те!

O-KA

Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово...

Оце огненне слово Боже в творчості поета стоїть на сторожі нашого народу. Воно постійно горить, животворить ласкаво в любові, співчутливо в нестерпному болі за всіх покривджених, палає у гніві на неправедних і на катів, горить наказом "Вставайте! Кайдани порвіте! Борітеся! Поборете! Вам Бог помагає!" Навіть на засланні в особистій ліриці, притишеній споминами та тугою, відчуваємо вогонь душі як і в усьому, що поет написав.

І дійсно факти переконують нас, що огненне слово Шевченка притягає людські серця по всій землі, воскрешає мертвих, запалює любов'ю, і постійно палає на грані двох світів: фізичного та метафізичного, палає негасимим полум'ям.

Використані джерела:

- 1) Т Шевченко, *Кобзар*, вид. "Тризуб", Вінніпег 1952-1954
- 2) Т Шевченко, *Твори* Т XIII, вид. М. Денисюка, Чікаго 1963
- 3) П. Одарченко, *Світова слава Шевченка* вид. Український Публіцистично-Науковий Інститут, Чікаго 1964

Вісті з Централі

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В СІЧНІ 1979 Р.:

По 240.00 дол.

Д-р Всеволод Клюфас, Вашингтон
Товншіп.

По 150.00 дол.:

Клявдія Салюк, Джерзі Сіті, Надія і
Осип Гаджери, Чікаго, Олена Площан-
ська, Кліфтон

По 83.51 дол.: (Канад. 100.00)

Олег і Делміра Рибак, Монреаль

По 75.00 дол.: Марія Тхір, Кергонксон
(Рата на стипендію)

По 50.00 дол:

Д-р Ірена Н. Гребеняк, Лявдонвіл

По 5.00 дол.:

Іза Боярська, Гакенсак

Разом 903.51 дол.

Ірина Качанівська
фінансова референтка стипендій

Конференція голів Окружних
Управ СУА відбудеться 26 і 27 травня
1979 р. в домівці СУА в Нью-Йорку

Олена Процюк
пресова референтка

У "Вістях з Централі" в числі за лютий
на ст. 20 пропущено деякі цифри у
списку стипендій в Європі. Тому
подаємо вдруге цей список і просимо
вибачення.

В 1978 Р. НА СТИПЕНДІЇ В ЄВРОПІ ВПЛАТИЛИ:

Д-р Юрій Карапінка	180.00 дол.
Секція Дружин Лікарів при Лікарському Тов. в Н. Й.	120.00 дол.
П. Лідія Грабарчук	118.00 дол.
П. Василь Гнатів (Базар)	100.00 дол.
Інж. Михайло Плешкан	60.00 дол.
П. Степан Гук	60.00 дол.

Разом 638.00 дол.

Софія Андрушків

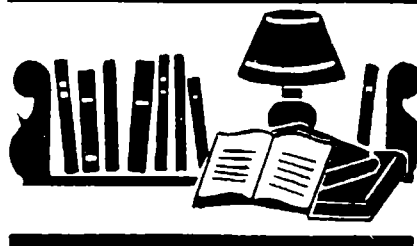
МОЛОДІ ДОКТОРИ

1978 р. виказав різні осяги жінок у
професійних студіях, завершених
докторатом. Це є доказом їх таланту й
охоти до здобування знання.

Найперше згадаймо молодих ліка-
рок. Це були — др. Марія Стефани-
шин-Стецьків із Філядельфії, др. Ла-
рися Мельник з Ірвінгтону, Н. Дж. др.
Леся Балтарович із Дітройту, др. Рок-
соляна Демчук із стейту Вискансин. Та
в інших ділянках молоді жінки також
мають осяги. Др. Зірка Дерлиця з Нью-
Йорку отримала докторат із слов'ян-
ської філології, др. Марія Гафткович-
Сій з Трентону докторат едукації (ді-
лянка математики), др. Іванна Костів із
Рочестеру докторат права, др. Ірина
Пилипчак-Матейко з Черри Гілл, Н. Дж.
докторат з етимології, др. Йоанна
Штогрин з Генріко, Ва докторат із
шкільної психології.

ХРОНІКИ ОКРУГ

Пригадуємо, що після Хроніки Округи
Філядельфії, якої закінчення помісти-
мо у наступному числі приходиться чер-
га на Округу Нью Йорк, а опісля Нью
Джерзі.

Що зитати?

Юрій Соловій ПРО РЕЧІ БІЛЬШІ, НІЖ ЗОРІ

Мюнхен, 1978. 319 стор. Обкладинка у
виконанні автора.

Праця Юрія Соловія — це думки і
статті про мистецтво і мистців. Ці
статті з'явилися від 1950 року на сто-
рінках української преси.

У книжці 152 репродукції картин і
скульптур таких українських мистців:
Олександра Архипенка, Миколи Буто-
вича, Якова Гніздовського, Любосла-
ва Гуцалюка, Слави Геруляк, Михайла
Дзіндри, Григорія Крука, Антона
Малюци, Христини Оленської, Аркадії
Оленської-Петришин, Володимира
Прокуда, Мирослава Радиша, Юрія
Соловія, Михайла Урбана, Михайла
Черешньовського й Іллі Шульги.

Ця багатоілюстрована книжка

знаменито надається на святковий да-
рунок.

Ціна 15.00 ам. дол.

Микола Руденко ЕКОНОМІЧНІ МОНОЛОГИ

Мюнхен, 1978. 200 стор. Передмова
Петра Григоренка. Обкладинка
Любослава Гуцалюка.

Ця праця Миколи Руденка, відомого
українського прозаїка і поета, осново-
положника Української Гельсінкської
Групи, поширювалася в українському
самвидав'ї кілька років перед його
арештом. Засуджений в 1977 році на 7
років позбавлення волі й 5 років
заслання, автор відбуває свій присуд у
Мордовських таборах.

У передмові до **Економічних
монологів** Петро Григоренко м. ін.
пише: "Перед нами дуже не проста
праця. Навіть жанр її визначити не
просто. Відкриваємо книжку і відразу
заглиблюємося в захоплюючу авто-
біографічну повість. Але повість
раптом переривається і автор валить
на нас, хоч і захоплююче написані, але
такі, що вимагають інтенсивної праці
мислення, економічні і філософічні
міркування. Потім знову захоплююча
розповідь... Бувши письменником і
добре опанувавши економічну теорію,
він подав її в докраю популярному

викладі і добре ілюстрував життєво
переконливими, а часто й художньо-
образними прикладами"

Ціна: 8.00 ам. дол.

Шерех, Юрій.

ДРУГА ЧЕРГА.

Видавництво "Сучасність" 400 сторін.
Обкладинка Слави Геруляк.

Книжка складається з 20 статей і
есеїв. Написані в сорокових і п'ят-
десятих роках нашого сторіччя, вони
охоплюють широке коло тем, від
Лазаря Барановича до Уласа Самчука,
Олександра Смотрича й Олесея
Гончара.

Статті показують наростання в україн-
ській літературі тем нової людяности й
національної гордості, змагання
проти накиненого колоніального
режиму і проти власної провін-
ційности, як теж і шукання нових
форм у літературі й ідеології, що стали
прикметними для кращих людей з
покоління шістдесятих і сімдесятих
років на Україні.

Книжки можна набути у представника
В-ва "Сучасність"

Ніни Ільницької, 254 West 31st Street,
15th Floor, New York, N.Y 10001

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

БЕРЕЗЕНЬ

ЧИСЛО ТРЕТЄ

ПРОЄКТИ РОКУ ДИТИНИ

У восьми країнах нашого поселення уже діють Крайові Комітети Українського Року Дитини. Деякі вже мають намічений план праці, другі щойно розглядають його. Та всюди зауважується намагання використати цей рік якнайкраще. Адже саме гасло Українського Року Дитини "Дитина — скарб народу" зобов'язує нас.

Розгляньмо проект УРА, що їх намітив Крайовий Комітет у США. Його членки зійшлися 29 грудня 1978 р. під проводом голови Дори Горбачевської у Філадельфії і обговорили всі можливості, що насувались.

Найперше поділили їх за призначенням. Це значить почини призначені для української дітвори, які мають її розважити, підбадьорити, виявити її таланти. Перш усього це конкурси різного роду — ручних робіт, рисунків, віршів, опису, спогаду. Музикальні й танкові здібності виявляються найкраще на фестивалі дитячої пісні й танку. Спортові осяги можна оцінити в дитячій олімпіяді. Слід було б показати дитині виставку української книжки, де вона могла б вибрати собі твори, що їй відповідають. На такій виставці можна б продемонструвати дитячу платівку чи інші посібники.

У кожній країні нашого поселення, отже і в США, є намічені почини й імпрези. Американці теж плянують конкурси, покази й фестивалі. У них теж передбачені виставки і спортові змагання. Чи не могли б наші діти взяти участі в тому? Напевно знайдеться шлях до того, коли будемо готові з цікавою програмою.

Окрім цих загально плянованих виступів можемо внести також щось своєрідного в Світовий Рік Дитини. Це тоді, коли поглянемо на нашу дитину, як носія народної культури. Адже наша дитина вміє заколядувати, вміє написати писанку, вміє вивести дитячу гагілку. Це все може здивувати країни Заходу, де ця народна творчість давно завмерла під натиском машини.

А найцікавішим могла б стати для нашої і чужої публіки — виставка української іграшки. Випрацьована руками українського ремісника — умільця вона радувала б дитину своїм звуком (сопілка, свиставка) і своїм знаряддям (візочки, коники). А постаті з тваринного світу Лиса Микити у своїх символічних вбраннях напевно промовили б до всіх.

Врешті порушено також виховну проблематику у Році Дитини. Її повинні розглянути батьки й виховники зі спеціальним натиском у цьому році. Бо ж великим, для декого майже непоборним завданням є тепер збереження української мови у дітей. Як цього досягнути? Впала пропозиція перевести опитування серед дорослих юнаків, які добре володіють рідною мовою, щоб збагнути успішні методи, застосовані в їхніх родинах. Чи знов провести семінар для батьків, які шукають відповідної методи.

Отакі рамки поставив собі Крайовий Комітет Українського Року Дитини у США. Це лиш рамки, які треба виповнити відповідним змістом. Про це будуть дбати тепер Осередки діяльності. Один із них, а саме Метрополітальний Осередок Нью-Йорку, уже заповів у пресі свої головні виступи у 1979 р.

ВШАНУВАЛИ ЗАСНОВНИЦЮ МУЗЕЮ ЛУКЖ

Музей ЛУКЖ у Торонто, заснований і відкритий у 1966 р., недавно влаштував небуденне свято. Дня 3 грудня 1978 р. зійшлися в його приміщенні родина і приятелі його засновниці бл. п. Марії Велигорської, щоб примістити в Музеї її портрет кисти малярки Галини Новаківської. Після відкриття портрету присутні

перейшли до залі церкви Успення Пресв. Богородиці, щоб взяти участь у невеликій програмі.

Після молитви дочка покійної мгр. Любомира Велигорська-Денисюк подякувала присутнім за участь, а Єпархіяльній Управі ЛУКЖ за вшанування праці її матері. Довголітня помічниця пок. директорки, Марія Слободян подала в короткому нарисі історію Музею. Не тільки його початок, оформлення і книговедення, але

також придбання експонатів. Народні строї приміщені на манекенах і в скляних шафах, кераміка і писанки на спеціальних полицях. Вже по кількох роках Музей мав біля 600 експонатів. У книзі відвідувачів вписалось багато прихильників нашого народного мистецтва, між ними різні чужинці-спеціалісти. Поміж виставленими одягами найкраще представлено Покуття, звідки покійна походила.

По вислуханні цієї доповіді

присутні гуторили ще при чашці чаю, яку подали пані з Єларх. Управи. Присутні ділились враженнями з Музею та спогадами про покійну. Наприкінці о. парох подякував голові Єларх. Управи Анні Чайко за влаштування такої культурної імпрези. Після заупокійних молитов за покійну, зустріч закінчилася.

Тут слід ще додати, що крім створення Музею бл.п. Марія Велигорська має великі заслуги в поширванні відомостей про народне мистецтво. Вона провадила кілька літ порадник нар. мистецтва в газеті "Наша Мета", перекладала покази народного вбрання по школах, випрацювала крій народного строю Полтавщини. Завдяки цим заходам у свідомості молодого покоління залишився виразний слід.

У МУЗЕЇ ЛЮДИНИ В ПАРИЖІ

Про Музей Людини в Парижі вже була вістка в нас. А може було їх і кілька. Бо Управі Союзу Українок Франції вдалося нав'язати контакт із директоркою європейського відділу п-і Фонтане. Ця музейна спеціалістка радо прислухалась до побажань українок, а вони торкалися виставлених експонатів із Сходу Європи. Дуже часто твори українського народного мистецтва йшли там під чужим найменням. Поволі вдалося доказати їх походження і такі помилки вже не повторялись.

Велика зала "Європи" презентує в своїх скляних шафах-перегородках побут різних країн. Україна не мала ніколи свого окремого місця, а мусіла ділитися ним із поляками чи словаками. Зрештою це виходило на користь, бо наше народне мистецтво

все перемагало сусідське своїм ефектом. Вкінці ця недоля, яка хвилювала паризьких українок, мусіла колись скінчитись. Директорка обіцяла, що при черговій перебудові виставки віддасть нам цілу скляну шафу, коли матиме повний народний одяг А такого Музей Людини в Парижі до тепер не має.

Тут справді перед нами зарисувалось завдання! Повний народний одяг! Нелегко його замовити чи створити поза межами Батьківщини. Щоправда знаємо випадки, що такі стилеві народні одяги постали на еміграції. Музей Ліги Українських Кат. Жінок у Саскатуні має дуже гарний одяг лемкині, пошитий на місці. Дівочий хор "Діброва" у Мюнхені одягнений у народне вбрання з Борщівщини, виткане й пошите в Німеччині. Танцювальний гурток "Черемош" у Філядельфії одягнений у справжні гуцульські строї, випрацьовані в робітні Евдокиї Сороханюк із Жаб'я, яка живе тепер в США. Врешті дехто привозить з рідного краю справжнє народне вбрання, що в сім'ї збереглося.

Отже чи не можна б у такому разі зачерпнути з такого джерела? Адже всім нам залежить на тому, щоб у такому важливому центрі народної культури, яким є Музей Людини в Парижі був повний зразок українського народного вбрання.

ВЕЧІР СФУЖО В НЬЮ-ЙОРКУ

Бажаючи насвітлити проблеми жіночого руху в світі й протиставити їм українську дійсність — Управа СФУЖО намітила симпозиум на 28 квітня 1979 р. Цим займається Підготовчий Комітет під проводом

Олени Процюк, референтки міжнародних зв'язків. До нього увійшли представниці складових організацій, подібно, як при підготові Світової Жіночої Сесії напередодні III. Конгресу СКВУ. У програмі Вечора візьмуть участь — д-р Марта Богачевська-Хомяк, м-р. Дора Рак і Надія Світлична. Точні теми їхніх доповідей будуть подані пізніше. Ведучою вечора буде Олена Процюк.

ЛИСТІВКА "БУДЬМО ДРУЗЬМИ"

Світова Комісія Українського Року Дитини запланувала листівку, що має лучити дітей з різних наших поселень. Проєкт листівки виконала мисткиня Ніна Мудрик-Мриц із Торонто. На полі листівки видніє усміхнена дитяча голівка, а під нею вітальний напис у чотирьох мовах. Таку листівку може українська дитина вислати в інші поселення чи в Україну, або привітати нею і своїх друзів власної країни поселення. Ця листівка друкується в Торонто і буде розіслана всім Крайовим Комітетам Українського Року Дитини.

НАДІЯ СВІТЛИЧНА ВІДВІДАЛА ДОМІВКУ СФУЖО

Дня 16 січня ц.р. Екзекутива СФУЖО привітала в себе дорогою гостю з рідних земель — Надію Світличну з її синком Івасем. У невеликому гурті зійшлися представниці СФУЖО — Л. Бурачинська, Н. Пазуняк, Л. Дяченко, С. Пушкар і І. Качанівська, щоб поінформувати цю учасницю боротьби за права українського народу про свою тут працю. По короткому обміні думок слідувала гутірка при каві й солодкому. Як пам'ятка зосталась спільна світлина.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Українська громада в Англії відпровадила на вічний спочинок заслужену громадську діячку й фахівця бл. п. Ольгу Данилів. Вона народилася 1919 р. в Розвадові біля Жидачева у родині Василькових. Дитинство й юність пройшли в корінній Польщі, де її батько-правник працював, як заточенець. Всеж середню освіту (педагогічний ліцей) молода Ольга закінчила у Львові. Завдяки подіям II світової війни вона знайшлася на землях Польщі і стала вчити в школах у Вроцлаві. Незабаром

її перенесли до Варшави, де вона відзначилась у педагогічній роботі, а головню в організуванні шкільництва. Коли в 1956 р. створилось Українське Суспільно-Культурне Товариство, тоді вона стала там працювати. Це вимагало великого вкладу праці, поїздок і переконувань. Та найбільше проявила вона себе, коли стала організуватися гуртки української мови при державних школах. Тоді її вчительське звання і обзнайомлення з законами польського шкільництва дуже придалося. Незабаром створився ряд навчальних пунктів української мови і завдяки дальшим заходам

створено дві середні школи і студії української філології. Та ці її заходи й розбудова цього шкільництва не подобалися вгорі. У 1960 р. їй "подякували" і вона — не маючи дальших виглядів — виїхала з Польщі. Тут удалось їй налагодити особисте життя в подружжі з м-р. Теодором Даниловим, з яким щасливо прожила кільканадцять літ, аж поки передчасна недуга не скосила її життя.

Коли можна буде безсторонно вглянути в історію нашої меншини в Польщі, там повинна знайтися оцінка вкладу цієї здібної жінки-фахівця в громадсько-освітню його ділянку.

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

MARCH

No 3

EDITORIAL

WHERE WINTER MEETS SUMMER

March can be considered the month when winter meets summer. In spite of our division of the year into months, the seasons have their own "calendar" which marks their passage. Nature has its own fancies and doesn't always adapt itself to assigned dates. We have also become accustomed to marking the passage of time by commemorating people and events that have left an "imprint of their spirit" for future generations. And so in March we remember Taras Shevchenko, for he was born and died in this spring month.

He was born more than one hundred-fifty years ago and lived under different conditions. The tremendous development in technology changed the existence of people and of society. Only consider the means of communication — airplanes, radio, television, and the railroad, which now we consider an almost obsolete mode of transportation. We accept all of these inventions as ordinary, use them as unthinkingly as we breathe and never give a thought to the way they work. Technology, new philosophical and social trends, wars and revolutions have all changed the lives of individuals and of nations. This leads us to wonder, whether the culture has also changed, whether the people, who use this advanced technology, have become better, whether they know how to guide their personal and group actions not only to achieve richer and more varied goals, but also to raise their spiritual level.

Let us take Taras Shevchenko's *Kobzar* and read it as if for the first time. Frequent quotes from his works or even rote learning of his poetry does not mean that we know the *Kobzar*. We are often moved by the recitation of his poetry by our artists and our children, but rarely become aware of the actual depths

found in that poetry. Perhaps we have become so accustomed to hearing his words that we have lost all sense of their meaning.

However, if we read Shevchenko's works carefully and ponder his words, we will learn that, although the world has changed, his ideas are still relevant. For instance, the words: "Learn, oh brothers", and "Embrace, brothers, the smallest one among you", and all his views as to why we lost, why, in spite of all change, we are still doomed to repeat our forefathers' mistakes in fighting for freedom — all these are worth pondering today. Although many literary experts believe that poetry should not publicize and poets should not preach, in actual fact poets do fight for an ideal, for freedom and for human rights with their poetry.

No wonder that in the Soviet Union, although the *Kobzar* is printed, it is still forbidden to recite Shevchenko's poetry and all art depicting or illustrating his works are destroyed. One and one-half centuries after Shevchenko one may still be incarcerated in similar or worse prisons or banished to the same steppes for his poetry. Submission to "big brother" is still demanded.

Let us not limit the commemoration of our poets, heroes and famous persons to holiday occasions. In researching and learning their lives and works, let us come to those conclusions that would spiritually uplift both ourselves and our children. This would prove that their memory lives among us. And then perhaps we may hope that after its long winter sleep, spring and summer will finally come to our nation.

THE UKRAINIAN MUSEUM • 203 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10003 •
TEL 212 228-0110

EXHIBITS, WORKSHOPS, AND LECTURES AT THE UKRAINIAN MUSEUM

PYSANKY EXHIBIT (Ukrainian Easter Eggs) March 25 — May 13, 1979

Display of Ukrainian Easter Eggs from the private collection of Zenon Elyjiw.
In conjunction with the exhibit:

CHILDREN'S WORKSHOPS: in the making of Ukrainian Easter Eggs, **Pysanky**.

March 31st and April 7, 1979 (2 sessions per day)
10:00 — 12:30 PM
1:30 — 4:00 PM

nominal fee of 50¢ for supplies

Reservations for additional children's sessions can be made by schools and groups.

ADULT WORKSHOPS: in the making of Ukrainian Easter Eggs, **Pysanky**

April 1st and 8th, 1979. (2 sessions per day)
10:00 — 1:00 PM
2:00 — 5:00 PM

Admission: Beginners Workshop — \$ 8.50
Advanced Workshop — \$ 10.00

DEMONSTRATION: in the making of Ukrainian Easter Eggs — April 14, 1979, will be given by a professional artisan during museum hours 1-5PM. 80 slides of **pysanky** as well as the award winning film by Slawko Nowytsky will be shown:

The slides will be shown every half hour: 1:30, 2:30, 3:30 and 4:30 pm

Admission to the demonstration: \$2.50 Adults, \$1.50 students and senior citizens, .50¢ children under 12 yrs.

EXHIBIT OF SAMVYDAY (SAMIZDAT) — Uncensored Writings From Ukraine and the Soviet Union

February 10 — March 18, 1979 — The exhibit features a display of documents written by a number of prominent Ukrainian as well as non-Ukrainian human rights activists in the Soviet Union.

TRADITIONAL DESIGNS IN UKRAINIAN TEXTILES — continuing exhibit

On display are 18 complete festive peasant costumes and parts of costumes from the second half of the 19th century to the 1930's.

ALL WORKSHOPS WILL BE CONDUCTED BY RESERVATION ONLY. FOR RESERVATIONS AND INFORMATION PLEASE CALL THE UKRAINIAN MUSEUM, 212/228-0110

Museum Hours & Admission: Wed., Sat., & Sun. 1-5, Fri., 3-7; adults \$1, students & seniors 50¢

I — A — WIDOW....

I, a widow, wander and weep,
And pray the Lord my soul to keep
And to wake, in time, to better days
A respected person in the Human Race.

The dictionary defines a WIDOW thus: A woman whose husband has died, and who has not remarried.

While people are basically aware of this, each puts his own interpretation on the meaning of the word, (or state of being, as the case may be). Really, it is not a word at all, it is a sad commentary on our way of life.

Believe this, please: A widow is a woman! At one time she was the beloved of one man who chose her above all the others to love, cherish and keep for the rest of his life. She was the chatelaine of his castle, (home, hovel, or whatever), the one who made life bearable for him in his daily struggle for his place in the sun. She was the repository of his innermost hopes and dreams; his confidante, his refuge in times of stress, and his bulwark even against his own innermost fears. She was the mother of his children, his nurse, his be-all and end-all of his life. She was his other self, and he felt all was right with his world just knowing she was there, waiting for him. She was his woman. She was his wife. She was WOMAN!

She learned the arts of homemaking, nursing, sewing, mending, doing what he had no time to do, (like putting in washers, banging in some nails that needed banging, painting, decorating on her own, because he was too tired to be consulted, and then being yelled at because something did not quite please him. She was arbitrator, maker of decisions, (invariably the "wrong" ones, according to him) fashion stylist, and a million other things never even mentioned in the books she studied before she became a wife!

She learned economy (and how!), economics, politics, religion, psychology, psychiatry (?), botany, child-bearing and raising, peace-making, sooth-saying, and even sometimes mechanics, while she was "aiding" her man!

Then: DEATH did them part!

Overnight, this same capable woman was catapulted onto another plane in our society, as different as if she had been shot into space onto another, as yet, unexplored planet! She becomes a stranger! She no longer finds a welcome in the homes and lives of long-time friends, who perceive her new status as a threat to their own little worlds, their own vulnerability, and even as a grim reminder that what they still have could just as easily be snatched away from them, even as it was from her!

She travels a new and lonely road. She has suddenly acquired a whole new set of emotions: loneliness, fear, and the feeling of being totally unnecessary! Sometimes you can see her with a smile on her lips, pretending that she is having a wonderful time, while inside she is slowly curling up and dying.

Sometimes, you can see her sitting very still, with a vacant look in her eyes; you are seeing the empty shell of a woman— she has left her body and has gone on a journey backward in time to a happier period in her life. A smile plays around her lips, and you know she is reliving a particularly nice time in her past. Can anyone blame her for sneaking back into the past? What has the present, (or even the future, with all its uncertainties) to offer her but rejection and the unrelenting pain of loneliness?

A cold wind seems to blow her back to the present, and she reluctantly gathers herself together and trudges on "home", to four walls that shelter her from the dark of night, but not from the drabness and dreariness of an existence without her mate. (So who cares if she is late, or if she never returns at all?)

Often, very often, "family", and friends will exhort the widow to "get out more" — "meet people" and stop "mooning about by yourself". However, please notice that "family" and "friends" don't even try to find the time

to drop over and see this "social leper"; she no longer fits into the orderly scheme of things. She is an "extra woman", and who needs her anyway? They firmly push away the thought that: "There, but for the Grace of God, go I", and keep rocketing around in their own little orbits, controlled by their own desires and problems and fears, and have no time to spare for the widow. Besides, there is not very much one can do with an extra woman, is there?

So this new bottom-of-the-class citizen goes on her lonely way, to the store, window-shopping, to work, to the movies, or what have you. Mabe she'll even venture to attend a dance, where she'll sit by herself like an idiot, wondering why on earth she came? She feels like one of those "ten cents a dance" girls, hoping some man will ask her to dance! She casts her eyes around the hall and sees others like herself, partnerless, looking rather desperately lonely, pretending they don't mind "sitting this one out", and pretending they are having a wonderful time, while inwardly they are castigating themselves for being such silly fools as to come, and wondering how soon they can gracefully wighdraw without giving anyone the impresion that they are running away. Back they go to their homes to tend to new wounds recently acquired.

PART II.

Men view a widow in a special light. After all, she is a grown woman, who "knows what it's all about", no? Sure, she knows what it's all about, and she also knows that never in her born days has she been in a more vulnerable spot! For all her knowledgeability, she must learn – and fast, that a widow cannot permit herself to be put in any spot where any breath of talk, or whisper of scandal can touch her. She is "fair game" for gossiping tongues, vague rumors, and predatory men, (and even for the not-so predatory ones) who are ready and willing to use her vulnerability against her. Never in her lifetime has she received so many propositions as during her state of widowhood! And the foolish ones sometimes get embroiled in "affairs" before they are even aware of it.

It's not fair, but it happens more often than people suspect, or will admit!

Also, there can never really be any true friendship between an man and a women who is a widow! Sooner or later, it tends to veer toward the question of the superiority of the masculine ego, and unless the widow is "willing to play" the "friendship" flies out the door, along with the man, and she is more lonely then before. Some widows, (a goodly percentage, even) prefer the loneliness to the heartache that may come from an affair.

The man who plays is looked upon as a "gay dog"; a widow is summarily labelled a "tramp" A man will unvariably declare any woman "promiscuous", if he is aware that she has been involved in "an affair" before he came upon the scene, and Heaven forbid that he even contemplate a permanent alliance with any such woman!

So, she walks alone, lonely, uprooted, scared, weeping when no one is looking, smiling and pretending she too, is a member in good standing of the human race, but she is not, and she knows she is not, not any longer! She is a threat to all other women, a grim reminder of the inevitability of the order of things, and has lost her citizenship through no fault of her own. Her crime was to outlive her husband, and for this, she must be punished and shunned like a leper, only more so, because in the Leper Society one is accepted, while a widow is not. She is not even tolerated, if the truth be known. She is just over-looked, and she waits, and waits, for someone to look over at her and realize she too, is a person who must go on living, without any good reason for doing so except for the fact that God willed it, and maybe someday extend to her the courtesy of acceptance as a human being.

I, a widow, know this to be so.

OLGA L. KADUCHOK

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

CONTROVERSY OVER THE EQUAL RIGHTS AMENDMENT

(English summary of an article by Marta Tarnawsky which appears in the Ukrainian section of this issue).

The text of the Equal Rights Amendment is deceptively simple: "Sec. 1. Equality of rights under the law shall not be denied or abridged by the United States or by any State on account of sex. Sec. 2. The Congress shall have power to enforce by appropriate legislation the provisions of the Article. Sec. 3. This Amendment shall take effect two years after the date of ratification." ERA was first introduced in Congress in 1923, but it was only in 1972 that it received passage by both houses and was presented to the states for ratification. To date 35 states have ratified ERA. A minimum of 38 ratifications are necessary for the Amendment to take effect. The seven year limitation period for ratification would have expired in March 1979, but was extended to June 30, 1982. In the meantime three states have acted to rescind their earlier ratification of ERA. Controversy over ERA involves a variety of questions: Should there be

reasonable distinctions in the treatment of men and women under the law? Is a Constitutional Amendment the proper vehicle for improving the legal status of women? What are ERA's possible effects in such areas as family support, military service, privacy? Is rescission of a prior ratification by a state valid? Does Congress have power under the Constitution to extend the ratification period? Debate over ERA has been raging both in the popular press and in scholarly journals. Opposition to ERA is led by political conservatives: former U. S. Senator Sam Ervin, Phyllis Schlafly, the National Council of Catholic Women, American Conservative Union. The proponents of ERA are mostly political liberals: U. S. Senator Birch Bayh, National Woman's Party, National Organization for Women, leaders of feminist groups as well as liberal and semiliberal U. S. Presidents of both parties from Kennedy to Carter. The struggle for ratification is likely to intensify as the next three years will be the decisive ones for ERA.

ON THE COVER

An illustration of Olga Maryschuk's drawing "Yaroslavna's Lament" appears on this month's cover along with an excerpt of Taras Shevchenko's poem of the same title.

Olga Maryschuk was born in the United States. She graduated from the Cooper Union School of Art and Architecture in 1962. In 1971, having received a stipend, she studied for over a year at the Kiev State Art Institute. While in Ukraine she also worked in the studio of Vasil Kassian, a well-known Ukrainian printmaker. Currently she works for the architectural firm I.M. Pei & Partners.

Her own prints have been exhibited in various art shows, including one sponsored by the Ukrainian Artists Association in the USA. Her illustrations have appeared in such publications as the *USIA magazine America*, *The Wilson Library Bulletin*, and the *UNICEF Calendar*. She has often illustrated the "For Our Little Ones" articles in *Our Life Magazine*.

The Ukrainian Artists Association is planning an exhibit of monotypes by Olga Maryschuk and photographs by Joseph Boresthyn-Tkacz. The exhibit will open on Sunday, May 13th at the UAA gallery, located on the 4th floor at 136 Second Avenue in Manhattan.

IN PRAISE OF SINGLE OLDER WOMEN

In the '50's, when we were first becoming acquainted with the U.S., we used to be struck by the sight of numerous women of indeterminate elderly age, with identical bluish-gray hair and flower-trimmed hats.

They were everywhere — alone in the streets and department stores, in large groups attending luncheons in restaurants, at theater matinees or movies. Sometimes, in addition to the artificial flowers in their hats they would also wear corsages on their lapels. All this evoked a certain amount of surprise and even laughter from those newly arrived in this country.

Today, in the '70's, you won't see ladies like this, except perhaps in the small towns of middle America. Is it possible there are no longer any single older women? Of course they're still around! But now they look totally different: a casual suit, slacks, simple dark hairdo, complexions bronzed by sun and sports. They still fill the theatre matinees, museums and shops — but also women's organizations, meetings and equal rights demonstrations.

Only now they don't seem so funny to us anymore. Just the reverse — they evoke a complete understanding. It's a well-known fact that in the U.S., the average life expectancy of women is considerably higher than for men, as a result of which there are thousands of single older women in every town. And of course they try to fill their time in some positive way — by widening their horizons, helping others, political activism.

In our community, the proportion of single elderly women is just about as high as the rest of the society, but in many cases their fate and life experiences have been more difficult, often tragic. However, how happy they are that the days have passed when elderly or unmarried aunts had to spend their lives as servant seamstresses with relatives or when grandmothers had to fill their days with embroidering and cooking! This stereotype of the unhappy, bitter, cranky, old single woman has passed forever from our social life.

Today, our older women do not lag behind other women in the U.S. They attend all our cultural events, are attentive audiences at lectures, exhibits and courses. They are eager to learn, hear something new. They carefully read newspapers and borrow books from libraries. And they probably maintain the closest ties with loved ones in Ukraine, always ready to help. We see them occupying various positions in our organizations — from "varenyky" ladies to executives in women's organizations.

Perhaps these observations present too rosy a view. One could probably find among one's acquaintances cases where circumstances are different.

But I still can't erase from my mind the sight of so many familiar smiling, interested women's faces — women whom I continually meet in every niche of our community life. These are the singles who don't give into the burden of sadness, self-pity, dangers of city life, physical weakness, but try to lead constructive lives and give something of themselves to others.

We salute them all! More power to them!

O-KA trans. by A.H.S.

"HOW TO WORK WITH THE PRESS PROPERLY" will be continued in the next issue

BETWEEN US AND TELEPHONE

BY L. KALYNOWYCH

COLLEGE FOR THE CHILDREN — FINANCIAL CRISIS FOR THE FAMILY

The astronomical cost of a college education today and its strain on the family finances are the topic of the conversation this month. Even when the father in the family works, and the mother works part-time, it is barely enough to make ends meet — considering the high cost of college and related school expenses.

What about scholarships? Apparently, they are not as generous as they were years ago. Today, if a scholarship amounts to one or 1½ thousand dollars per year, this is still only one-third of the \$6000 per year cost of college. Full scholarships are hard to come by, particularly when parents are professionals earning around \$33,000 — the median income for a professional family. Usually, a student must be from a lower-income family (\$20,000) in order to qualify. Thus, professional families with college-age children are particularly hard hit.

Living expenses are higher for professionals. Usually, they are not very handy around the house and must spend a great deal more money than the average on services. Also, they attend a large number of cultural events, subscribe to journals, belong to professional and other organizations, are expected to contribute generously to charities.

According to 1978 statistics, college students today are most often children of entrepreneurs of various professions, largely the middle class. Some students try to support themselves through school, but many do not do so, thereby causing a great strain on the finances of the family unit.

Cont. on p. 32

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

В М'ЯСНИЦІ АБО ПІСТ

Широке застосування в нашому стравописі може мати варена риба. Вона не має в собі товщу, тому придатна на різні дієти. Її можна подавати гарячу або холодну, притрушену січеною петрушкою, або з найвибагливішими соусами (підливами); смак завжди залишається ніжний та відповідна вологість.

Спосіб варення риби простий і короткий: в посоленій воді або, краще в наперед приготованому бульйоні:

Риб'ячі ости, голова і шкіра

1 горнятко терпкого вина

4 горнятка води

2 галузки петрушки

або кусок кореня петрушки

1 цибуля з 2 гвоздиками запахними в неї

1 чайна ложечка соли

6 чорних перців

1/2 лаврового листа

1 платок цитрини

Все разом кип'ятити на малому вогні 30 хвилин, опісля процідити.

Цей самий бульйон можна зробити без риб'ячих додатків (гл. перша позиція у списку).

У широкій а плиткій посудині на проціджений, кип'ячий бульйон кладемо одне при другому риб'яче філе, так, щоб бульйон прикривав їх. Варимо 5-8-12 хвилин (залежно від товщини риби) на дуже маленькому вогні. Пробуємо паличком чи вже готове. Обережно витягаємо куски та укладаємо на вогнетривалому підносі.

Вміжчасі ставимо бульйон на вогонь, щоб закипів і відпарував так, щоб залишилося лише 1 горнятко та приготуємо соус:

1/4 горнятка (2 oz) масла

1/4 горнятка борошна (муки)

1 горнятко бульйону

1 горнятко густої сметанки

Топимо масло, домішуємо борошно. Забираємо з плити та домішуємо поступово бульйон і сметану. Тоді знову ставимо на плиту і варимо уважно мішаючи поки не згусне.

Гарячий соус виливаємо на рибу, посипаємо пармезаном та на хвилинку даємо до печі під вогонь (broiler)

Риба приготовлена в цей спосіб не лише смачна, але й прибрана листками зеленої петрушки дуже привабливо виглядає.

Рибу зварену як сказано вище, можемо подавати на зміну з іншими соусами (підливами), як наприклад:

1) До повищого соусу додаємо січених раків, крабів або омарів (lobster)

або

2) до соусу додаємо тушковані печериці

або

3) до соусу додаємо 2 круто варені січені яйця

або

4) 2 ложки тертого швейцарського сиру = 2 ложки молока

Якщо цю саму рибу ми хотіли б зробити з більш пікантним соусом приготуємо його так:

1 ложка оливкової оливи

1 ложка масла

1 зубець часнику

2 середньої величини цибулини

2 великі помідори без лупинки і зерняток, щипта василька

1 горнятко бульйону

2 ложки помідорової пасты

На товщі підсмажуємо часник і цибулю, почерзі додаємо решту складників. Гарячим соусом поливаємо варену рибу на огнетривалому підносі посипаємо пармезаном та на хвилину вставляємо до печі під вогонь (broiler).

ЗАТРИВОЖЕНІ БАБУНІ

На XVIII-тій Конвенції СУА заслухали ми панелі: сьгоднішня українська дитина — майбутнє українського народу, а 78 рік проголошено "Роком Дитини"

Звичайно, це найважливіша проблема, але ми забули про наших молодих батьків. Ми підкреслювали, що батьки повинні говорити з дитиною українською мовою та зацелювати все своє рідне, передовсім мову.

Пробачте, що висловлюсь щиро: молоді батьки мають замалий запас українських слів і дуже часто говорять між собою по-англійському, щоби порозумілись. Будучи на Конвенції чула я як молоді мами говорили між собою по-англійському. Питаюсь чому? Відповідь коротка й ясна: — Молоді батьки не читають українських книжок, мають брак слів і тоді переходять на англійське.

Невже ж наша мова така бідна, що не можна нею порозумітися?

Ні, наші молоді батьки не вивчають наполегливо своєї рідної мови.

Як молоді можуть зацелити свою рідну мову дитині? Дитина вивчає рідну мову, але коли почує, що тато і мама говорять по-англійському, тоді цей вогник любові до рідної мови у дитини починає пригасати, а зчасом згасне цілком. Мої дорогі, що ви можете сказати та яке ваше виправдання супроти дитини?

Будучи на Конвенції мала нагоду говорити з нашим письменником, в розмові поспиталася його, чи пишите щось нового? Дістала коротку відповідь. Для кого? Тим, що вийшло з друку, ніхто не цікавиться й не купує його. Тоді у мене відпадає охота до писання.

На Україні лютий ворог нищить українську мову, за неї наші рідні караються на заслання, а ми тут самі з легким серцем і байдужністю забуваємо свою рідну мову. Так поволі тонемо у чужім морі.

Крик тривоги виривається з грудей не однієї матері-бабуні. —

**Мово рідна слово рідне,
Ти вже загибаєш,
ні любови ні сьденька
для тебе немає.**

Дорогі молоді батьки, присвятить кожної днини 10 — 15- хвилин на читання українського часопису,

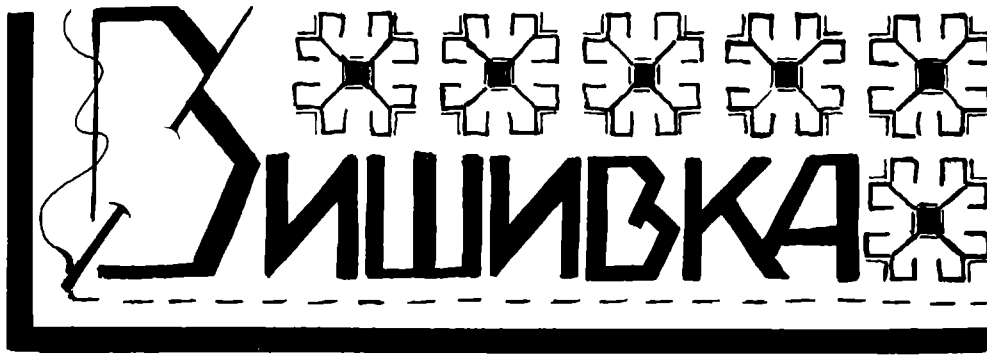

рис. Оля Стасюк

ДЛЯ БРАТИКА І СЕСТРИЧКИ

З весною хочемо причепурити наших малят. Не тільки святкове, але також буденне вбрання може мати кольорову тасьму або вишивку. Ось комплект для братика і сестрички:

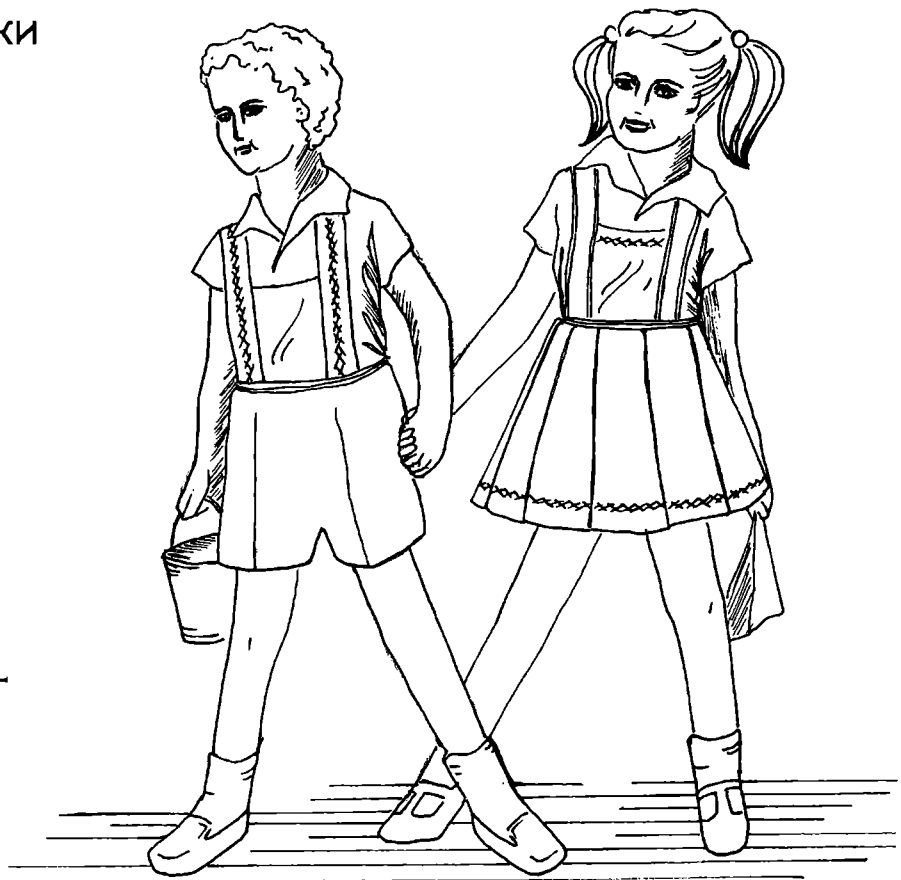
1. Штанята на шельках з зеленої бавовняної тканини. Шельки зладжені з відповідної кольорової тасьми або легкої вишивки.

2. Суконка для дівчинки подібного крою. Декоративна тасьма вміщена на подолі спіднички і на поперечці спереду.

Якщо хочемо цей комплект прикрасити вишивкою, тоді до зеленого матеріалу добирати взір у ясножовтих і помаранчевих кольорах. Коли б матеріал був темносиній, тоді вишивку виконати в червоних і вишневих відтінках.

Увага!

На запит яких ниток треба вживати до вишивки взорів поданих на обгортці вивиснюємо, що на обкладинці подаємо завжди кольори, у яких виконана вишивка. Так отже сокальські взори в останніх числах виконані чорними нитками.

Докінчення ЗАТРИВОЖЕНІ БАБУНІ

журналу чи книжки, тоді зможете передати своїй дитині більший запас слів і самі будете краще говорити і почуватися зі знанням рідної мови. (Знаю, ваше виправдання буде; не маю часу. — Постарайтесь знайти час, з якого багато скористаєте ви і ваші діти.)

Прощу дати щирю відповідь на моє питання: хто з вас у своїй хаті має рідний часопис, журнал, а також хто з вас купує й читає українські книжки?

Напевно багато з вас не відповість на це питання

Чому? чому? — питаюся — молоді батьки? Гріх занедбання рідної мови буде тяжити на ваших душах, бо ви викреслюєте нашу спільноту тут у діаспорі, а нашу націю в рідній Україні.

Пробудіться мої рідні, учіть себе самих, а тоді передайте нашим малютам любов до рідної мови і рідних звичаїв. Вони такі гарні і дорогі. Навіть чужинці подивляють нашу красу, — а ми?

Ми, бабуні, на відході, бо нам приходить час, а ви, дорогі молоді батьки, учіть ваших дітей, а наших внучат рідної мови. За дітей ваших ваша відповідальність перед нашою нацією.

Учіться самі, ніколи не запізно, і не забувайте про своїх дітей — Наше майбутнє.

**Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько
А лиш камінь має.**

Ольга Платош

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ПІВНІЧНИЙ НЬЮ-ЙОРК

**65-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. А. ГОРСЬКОЇ,
СИРАКУЗИ, Н. Й.**

Хроніка за 1978 рік

У Відділі є 12 членок.

На весні 1978 року деякі членки Відділу показували писання писанок в народних школах в Сиракузах, Н. Й.

У травні 1978 Відділ брав участь у міжнародній виставці при Oswego State Teachers College, Oswego, N. Y. Членки Відділу влаштували виставку українського народного мистецтва та показ писання писанок.

У листопаді 1978 Відділ улаштував успішну виставку трьох молодих українських мисткинь: Христини Головачак-Дебарри, Ольги Алексевич-Лавні і Галини Миронюк.

У грудні 1978 Відділ улаштував Свято Миколая при школі українознавства.

Надя Цвях
голова

97-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. МАРУСИ БЕК, БОФФАЛО, Н. Й.

(хроніка за 1978 рік)

Основною подією в Відділі в останньому році було відзначення десятиліття існування Відділу. Відбулося це 4 листопада 1978 року в залі "Пляза Сьют", приміщення банку "МЕТ" Перебіг цього святкування описав Михайло Лоза в "Гомоні України", ч. 50, 6 грудня 1978 року.

Вже другий рік Відділ є членом місцевого Відділу "Федерації Жіночих Організацій" Останнього року, беручи участь у "Federation Day", деякі наші членки одержали нагороди. Надя Пікас дістала перше місце з мистецтва. Марта Стасюк дістала друге місце з ручних робіт, а Оля Лавні-Олексевич з тої ж ділянки, "honorable mention"

Найбільш успішною програмою місячних сходин був доклад психолога д-р Ілене Донофріо на тему "Депресія в жінки" Численною присутністю членки виявили своє зацікавлення цією темою.

Олена Коритник
голова

ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Зустріч союзнок з Надією Світличною у Філядельфії

На з'їзді Філядельфійської Округи 26-го лютого 1978 р. переобрано головою Округи Наталію Даниленко.

В минулому році Округна Управа відбула 9 сходин. В травні 1978 р. делегатки Відділів взяли участь у XVIII Конвенції Союзу Українок.

Відділи Округи співпрацюють дружньо, а така праця завжди вінчається успіхом.

9-го квітня, 1978 р. Округна Управа зорганізувала прогулянку до Українського Музею в Нью-Йорку, в якій взяло участь велике число союзнок.

24-го травня влаштовано виставку українського обрядового печива. В програмі був ілюстрований прозірками реферат культурно-освітньої референтки Головної Управи СУА Люби Волинець про обрядове печиво — весільне, різдвяне та великоднє. Союзнянки під проводом господарської референтки Округи Олімпії Гайдучок приготували виставку весільного, різдвяного і великоднього печива та продаж печива-базар.

11-го листопада Округа величаво відсвяткувала свій 40-літній ювілей.

14-го січня 1979 р. відбулася "ялинка"-зустріч з Надією Світличною. Вечір відкрила голова Округної Управи Наталія Даниленко. Ведучою вечора була культурно-освітня рефе-

рентка Округної Управи Люда Чайківська. Референтка зв'язків Віра Кліш прочитала коротке слово про "Рух опору" на Україні. Студентки: Мотря Бойко, Галя Гораєцька і Роксоляна Чорпіта відчитали декілька різдвяних поезій. Поміж їхніми виступами всі на залі колядували при музичному супроводі піяністки Ірени Чумової. Надію Світличну вітали: від СФУЖО — голова Лідія Бурачинська, Ольга Гурська від Православного Сестрицтва при парафії св. Покрови, голова УККА д-р Петро Стерчо та Ірена Скульська від Комітету Валентина Мороза. Старший віком громадянин привітав Надію Світличну і передав дерев'яну писанку її синкові. Невідома землячка передала золотий хрестик. Ведуча прочитала телеграму-привіт від Петра Плевака, голови Братства св. Симона при Православній Церкві в Парижі. Надія Світлична розказала про Святий Вечір, який вона перевела на самотньому ув'язненні, відчитала віршик, написаний синові, розказала про свято 12-го січня, що його в Україні святкують нескорені і ті, що бажать солідаризуватися з ними. У теплій атмосфері різдвяного вечора союзнянки гостили присутніх чаєм, солодким і кутею. Багато присутніх писали привіти політичним в'язням. Відділи СУА і приватні особи зложили біля ялинки подарунки для гості і її синів. Зустріч принесла велике мо-

Курс українського народного мистецтва у Філядельфії, Євдокія Сороханюк демонструє зав'язування хустки

Інструкторки курсу українського народного мистецтва у Філядельфії Стефанія Пушкар і Лідія Бурачинська.

ральне вдовolenня усім присутнім. Збірка Відділів Філядельфійської Округи на допомогу Надії Світличній принесла суму 2056 дол.

Великим почином Округи є курси народного мистецтва. Ціллю курсів є вишколити молодих знавців у цій важливій ділянці.

Викладачами курсів є інж. Лідія Бурачинська, інж. Стефанія Пушкар та проф. Петро Мегик. На курси записалося 32 курсанти (оплата 30 дол. річно), 4 безплатні курсантки, це студентки середніх і високих шкіл. Охочих — подвійна скількість, але через брак приміщення, не можемо більше приймати. Програму поділено на групи: народний одяг, вишивка, тканини, килимарство, писанка, різьба, кераміка, печиво, обрядовість, збереження експонатів тощо. Лекції надзвичайно цікаві, кольористі і захоплюючі. Фреквенція 85-90 процент. Живі моделі з поодиноких околиць розказують цікаві історії про побут, звичаї. "Вигрібаються" небуденні скарби на показ. Лекції видруковані, записані на магнетофонній стрічці, переплітані великою кількістю рідкісних прозірок. Заходом Округи придбано для цього відповідну апаратуру.

Мирослава Стахів з Нью-Джерзі, знавець вишивки, опрацьовує для нас збірку стібів і вишивок від найпростіших до найбільш скомплікованих. В рамках курсів будемо мати виставку її праць, получену з лекціями. Голова 98-го Відділу Таня Дяків-Оніл відповідає за навчання вишивки за допомогою і напрямними М. Стахів. Кураторка Українського Музею

Оксана Грабович погодилася дати кілька викладів. Навчання розложено на 2 роки: щодва тижні по дві і пів години. Організаційно за переведення курсу відповідають: Оля Гайдук — іспити, Христина Лазор — матеріали і Тося Мельничук — каса, всі членки 90-го Відділу СУА.

Курс набирає чимраз більшого розголосу і число зацікавлених зростає. Округа Філядельфії пульсує корисним організаційним життям.

Пресова референтка Окружної Управи

2-Й ВІДДІЛ СУА, ЧЕСТЕР, ПА.

1978 р. відбулося 9 звичайних сходин Відділу. Засідання управи відбувалися по домах союзнянок.

Відділ брав участь майже в всіх імпрезах, влаштованих Окружною Управою, і в загальних зборах Округи. Перший раз Відділ влаштував великодній базар, що пройшов з великим успіхом. 26-го листопада Відділ брав участь у маніфестації в обороні прав людини. 10-го вересня парафія влаштувала пікнік, в якому союзнянки брали активну участь і мали свій окремий стіл з речами до продажу. 1-го грудня відбулися збори нашого Відділу. Після зборів була товарисько-розвагова частина. Союзнянки обмінювалися подарунками, були ще інші милі несподіванки.

Відділ перевів збірку для Надії Світличної. До крамнички Україн-

ського Музею союзнянки подарували кераміку.

Членки відвідують хворих і беруть участь у похоронних відправах по союзнянках.

Марія Болонка
пресова референта

10-ТИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ПЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

Після загальних зборів у березні 1978 р. нововибрана управа, яка залишилася майже в тому самому складі, з ентузіазмом взялася до праці.

У березні і грудні проявилася тісна співпраця союзнянок з церквою. Союзнянки приготували "свячене" і празничний обід для парафії. У травні і червні на День Матері і на День Батька союзнянки перевели збірку коло церкви у формі продажу квітів на потреби суспільної опіки. Референтки суспільної опіки вислали 5 пачок з одягом до Бразилії. На початку жовтня відзначено 25-ліття Відділу ювілейним бенкетом з програмою. У ювілейному бенкеті взяли участь не лише членки Відділу, але також делегатки інших Відділів СУА та представники організацій, які у своїх теплих привіттах висловили признання союзнянкам за їхню працю та бажали успіхів на будуче.

Другою більшою імпрезою був Андріївський вечір, якого завданням є не лише розважати публіку веселою

програмою, але також вплести до програми моменти з правдивих Андріївських звичаїв, щоб хоч частинно надати імпрезі характеру давнього Андріївського вечора на рідних землях. Програма вечора спочивала в руках імпрезової референтки Оксани Рудакевич. Вона невтомно працює над програмами імпрез і провадить їх з великим успіхом. Під час Андріївського вечора влаштовано виставку образів Володимири Васічко.

Управа Відділу перевела збірка для Надії Світличної, а зібрані гроші переслано до Централі СУА. Хор Відділу виступав на власних імпрезах, а також на ювілеї 20-го Відділу СУА. У різдвяному часі хор ходив з колядою на потреби Відділу і суспільної опіки.

Відділ співпрацює з Округою, три членки Відділу входять до Оружної Управи.

Олімпія Гайдучок
пресова референтка

11-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ, ТРЕНТОН, Н. ДЖ. ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ЛЮДМИЛІ СЕРДЮК

У неділю, 11 червня 1978 року в залі УПЦ св. Юрія Переможця, відбувся Ювілейний вечір присвячений Людмилі Сердюк. На ньому відзначено її 80-ий рік життя і особливим способом відзначено її заслуги за 27-літню працю в нашому Відділі, надаючи їй "Почесне членство" 11 Відділу СУА в Трентоні, Н. Дж.

У вечорі взяли участь численні гості: члени ОМУС-у, товариші зі сцени з Філядельфії, Нью-Йорку й Трентону, голова СФУЖО і почесна голова СУА Лідія Бурачинська, голова Філядельфійської Округної Управи СУА. Наталія Даниленко, культурно-освітня референтка 43-го Відділу з Філядельфії Людмила Чайківська, члени-делегатки різних Відділів СУА, парафіяльне сестрицтво церкви св. Юрія Переможця з настоятелем о. М. Галетою і пані-маткою союзанкою, як також членки 19-го Відділу і гості, які прибули, щоб звеличати це свято.

Свято відкрила голова О. Микитин, вітаючи Ювілятку і всіх присутніх гостей та передала ведення програми Людмилі Чайківській, яка дуже гарно провела цілим вечором і програмою.

Виступали члени ОМУС-у з Філядельфії; голова В. Шашаровський коротко накреслив мистецький шлях Ювілятки — артистки сцен українських театрів на рідних землях, на еміграції і в таборах, її переселення до Америки, де, не зважаючи на свій вік, вона до сьогодні виступає на сцені.

Далі мистецькою програмою провадив артист Євген Левицький, у якій брали участь пані: солістки Марія Лисякова і Юлія Шашаровська при фортепіяновому акомпаньяменті Л. Колтун; співак В. Карпич при супроводі дружини Оленки; пластунки з гуртка "Волошки" — М. Копаниця, М. Струк, і К. Великорідко при супроводі гітар В. Микитин і Л. Веремієнко відспівали в'язанку пісень. Головне слово про життя й працю п. Л. Сердюк — як союзанки та громадської діячки — виголосила Богданна Осадца.

Вона розповіла про те, як Ювілятка приїхавши до Трентону 1951 року стала членкою 11-го Відділу СУА і тут на громадській ниві до сьогодні віддає свій труд, силу й серце суспільній праці, де її завданням є нести допомогу потребуючим братам і сестрам тут на еміграції, а головне там на рідних землях. Працює у Відділі як голова і як культурно-освітня референтка впродовж 27 років. Передає своє мистецьке знання, організує аматорські гуртки, розвиває й розбуджує мистецькі таланти в молоді та спільно з ними виступає на різних імпрезах. Немає ділянки в праці й завданнях СУА, в яких наша Ювілятка не брала б участі. І хоча ця важка праця, зокрема з уваги на її вік, часом була пов'язана з невигодами, вона ніколи не нарікає, кажучи нам: "Це ж наш свяятий обов'язок! ми мусимо спільно працювати! Бо хто ж, як не ми!"

Програма продовжувалася далі: членка 19-го Відділу М. Глушок проречитувала вірш Зої Когут "Заслуженій діячці" Опісля слідували привіти: Лідії Бурачинської, Наталії Даниленко, делегаток різних Відділів СУА, сестрицтва при церкві св. Юрія Переможця, слово о. протоієрея М. Галети. Обдаровано Ювілятку чудовими квітами й дарунками, відчитано ще багато письмових привітів. Вершком програми був виступ самої Людмили Сердюк, яка разом з В. Шашаровським відіграла фрагмент "Землі" Василя Стефаника п. з. "Побожна" Свою ролю виконала

Ювілятка так, як колись у 30-их роках на сценах у Галичині, не зважаючи на її 80 років життя. Захоплені її мистецьким виконанням присутні нагородили її довготривалими оплесками. На цьому, багато й добре підготована мистецька частина закінчилася.

Л. Чайківська попросила о. протоієрея М. Галету провести молитву перед смачною перекускою, яку приготували членки-господарські референтки пп. Н. Юрчинська і В. Микитин при допомозі всіх членок. Гості забавлялися за перекускою й у дуже дружній атмосфері продовжували святкування цього небуденного ювілею.

На закінчення святкового вечора промовила зворушливо сама Ювілятка, дякуючи з глибини серця всім за виявлення стільки пошани до її скромної особи, заявляючи, що це був "найкращий вечір у її довгому житті" Усі ще раз спонтанно заспівали "Многая літа" і на цьому закінчено святкування. Цей вечір залишиться в наших серцях, як один з найкращих.

Богданна Осадца
організаційна референтка

13-ИЙ ВІДДІЛ СУА ЧЕСТЕР, ПА.

(Звітний час від 1.ІІ. 78 — 1. І. 79)

Головою Відділу є Емілія Павлюк, Відділ нараховує 41 членок. У звітному часі відбуто загальні збори, 6 ширших сходин і 5 засідань управи.

На сходинах відчитувано і обговорювано обіжники Централі та Округної Управи. Деколи відчитувано доповіді.

З ділянки культурно-освітньої (Ірина Кузик — референтка) відчитано доповіді:

"Релігійність і високоетичні засади в творчості Т. Шевченка" — відчитала І. Кузик.

Висвітлення прозірок — поштових значків зі Шевченком — з поясненнями запрошеного гостя інж. А. Сольчаника.

"У 80-ліття Патріярха Й. Сліпого" — відчитала Леонтина Мінчак.

"Свято Матері" — відчитала І. Кузик.

Слідами стрілецької слави" — відчитала І. Кузик.

Імпрези Відділу (Лідія Грабова — референтка) такі: поїздка автобусом до Українського Музею в Нью-Йорку; пікнік; вечеря-забава; передріздвяний базар.

Жваво працювала референтура суспільної опіки (голова Леонтина Мінчак, Марія Карман). Вислано 4 одежні пачки до Бразилії і Європи. Потребуючим в Європі вислано гроші. Пані зі суспільної опіки старалися приєднати спонзорів стипендій для студіюючої молоді в Бразилії. Окрім існуючих вже 5 стипендій придбано 2 нові: одну 200-долярову уфундував Відділ, другу приватна особа. Членки сусп. опіки відвідували хворих членок і їх родини по шпиталях і вдома, писали карточки на різні оказії і провадили кореспонденцію з Бразилією і Європою. Перед Великоднем і Різдом відвідали декілька старших хворих пань та обдарували їх печивом. Суспільна опіка перевела збірку в користь Н. Світличної та збрала 452 долари.

Відділ має дві мистецькі референтки: Ольгу Рибаків і Марію Карман. Обі пані записалися на курс мистецтва, що його зорганізувала Окружна Управа у Філядельфії. Ольга Рибаків улаштувала 2 мистецькі виставки у "Вайденер Каледжі" і в "Лейді оф Ефджелс Каледжі", опрацювала і виголосила доповідь про "Українські різдвяні звичаї" на запрошення жіночого клубу "Дочки Америки" Вона також започаткувала і провадить хроніку Відділу.

1 Марія Карман вишила-скопіювала зі збірника "Інвизибил спирт" вишивки наших жінок-в'язнів та зробила з них малу виставку під час загальних зборів Окружної Управи у Філядельфії. М. Карман мала також доповідь про українську вишивку в жіночому республіканському клубі.

Господарська секція (Надя Баган, К. Петрик, М. Венчак) проявляє живу діяльність і стало підсилює касу Відділу. У звіттовому часі улаштовано: продаж великоднього печива. Членки госп. секції підготовляли обіди і буфети на кожну імпрезу Відділу. Зайнялися улаштуванням тризни по померлій членці Відділу. Подають підвечірок по кожних ширших сходинах.

Відділ заснував і спонзорує Школу Українознавства і у звіттовому часі жертвував 200 дол. на ціль школи. На фонд журналу "Наше Життя" зібрано під час похорону бл. п. Леонтини

Мінчак 209 доларів і закуплено 10-долярову цеглину на Український Музей в пам'ять бл. п. Ольги Кулиняк, дочки нашої членки. Відділ є добродієм Музею, бо вплатив 500 дол. Тепер рішено вплатити ще раз 500 дол. і закупити для Музею сорочку музейної вартости.

Делегатки Відділу брали участь в XVIII Конвенції СУА в Нью-Йорку, в загальних зборах Окружної Управи і в конференціях референток — організаційних, мистецьких і суспільної опіки. Під час Конвенції наділено наш Відділ грамотою СУА і грамотою Музею.

Відділ співпрацює з місцевими товариствами і бере участь в імпрезах Окружної Управи та інших Відділів Союзу Українок.

Відділ зазнав великої втрати, бо відійшла у вічність голова Суспільної Опіки Леонтина Мінчак, наша довголітня щиро віддана і працююча членка.

19-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ТРЕНТОН, НЬЮ-ДЖ.

(Від січня 1978 до кінця грудня 1978)

Впродовж 1978 року Відділ відбув 13 ширших сходин. Виповнив усі свої зобов'язання до Централі та до Округи. Членські вкладки за 1978 рік ще повністю невіривняні.

Відділ нараховує 13 активних членок. Цього року, вже по традиційному, Відділ ходив з "колядою", відвідуючи родини союзнянок та громадян Трентону.

У квітні Відділ брав активну участь з іншо-національними організаціями в програмі "Піпел-ту-Піпел", яка відбувається щодва роки на терені Трентону. Також у квітні Відділ відбув разом з II-им Відділом прогулянку до Українського Музею в Нью-Йорку. Учасниці були дуже задоволені. Відділ помагав при пікніку, який уряджував Український Культурний Центр Трентону.

Майже всі члени Відділу з своїми чоловіками та приятелями були присутні на веселому вечорі в домі нашої голови Т. Вереміенко. На цей вечір приїхала перша голова Відділу Оксана Третяк з чоловіком. Всі гарно забавлялися.

Відділ успішно перевів збірку на допомогу Надії Світличній,

В грудні Відділ влаштував у Принстоні, Н. Дж. гарну різдвяну виставку знову разом з II-им Відділом. Відділ мав традиційно удекоровану ялинку та гарно уложений стіл з керамікою, інкрустаціями та вишивками.

Суспільна опіка нашого Відділу постійно відвідує хворих і старших громадян. Крім того почала також акцію фінансування студій одній сестричці-студентці у Полудневій Америці.

Марія Глушок
пресова референтка

20-ИЙ ВІДДІЛ СУА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відділ відбув свої річні збори 5-го березня 1978 р., на яких вдруге обрали головою Марію Галій.

Відділ нараховує 30 членок, 29 членок передплачує "Наше Життя"

Відділ відбув 2 засідання управи і 9 сходин, під час яких читано та обговорювано обіжники Централі і Окружної Управи.

Тісно співпрацюємо з Окружною Управою, другими Відділами СУА, як також місцевими організаціями, що є в системі УККА.

У звіттовому році відійшла до вічності Оксана Генгалю, визначна громадська і політична діячка, активна членка Відділу, в якому була діяльна понад 25 років.

Організаційна референтка продовжує вести кампанію за приєднанням членок, у висліді якої прибуло дві нові членки.

В культурно-освітній ділянці відчитано декілька доповідей та цікавих спогадів присвячених визначним українським жінкам. Членки радо спішать з моральною допомогою хворим у шпиталях чи вдома, а голова Відділу є спонзором стипендиксти в Бразилії.

В березні, філядельфійська-американська федерація Жіночих Клубів і всіх жіночих організацій на терені Філядельфії, влаштувала в готелі Бенджамин Френклин базар під назвою "Арт енд Крафт Ланчен" На цьому базарі наш Відділ мав свій станок з керамікою, вишивками, а головню з нашим печивом. Все те

НАШЕ ЖИТТЯ, БЕРЕЗЕНЬ 1979

чужинці на лише подивлялися, але й радо купували.

В квітні, Відділ wraz із Гуртком Книголюбів при Окружній Управі влаштував дуже вдалий Літературно-мистецький вечір Міри Гармаш і Романа Василичина.

В вересні, ми взяли участь в Українському Фестивалі Сестер Василянок у Філядельфії, де мали свій стенд з різними експонатами, що їх подарували членки: кераміку, вишивки та інші речі домашнього вжитку.

В грудні, Відділ відзначив свій 30-річний ювілей та 75-ліття достойної членки Відділу Лідії Бурачинської, голови СФУЖО й почесної голови СУА окремим бенкетом, що його започаткував хор 10-го Відділу, гімном СУА.

Загальний вид на залу, де відбувався ювілейний бенкет 20 Від. СУА

The anniversary banquet of UNWLA Branch 20.

Справа: Л. Дяченко, ведуча ювілейною програмою, М. Галій, М. Кузьмович-Головінська, інж. М. Ничай, о. радник М. Канаван,

Right to left: L. Diachenko, M. Halij, M. Kuzmowych-Holowinska, M. Nychaj, Rev. Karawan.

Марії Галій. Дальші усні привіти передали: Ірина Пеленська, редакторка журналу "Українка в Світі" від СФУЖО, інж. М. Нич від місцевого Відділу УККА, Н. Даниленко від філядельфійської Окружної Управи, редактор Уляна Любович від "Нашого Життя", що його довголітньою редакторкою була інж. Лідія Бурачинська і проф. д-р Роман Максимович від місцевого Відділу НТШ.

Між присутніми на залі, була одна з перших основниць Відділу Катерина Коцюбайло.

В мистецькій програмі взяли участь: Марія Мурована, солістка оперної компанії "Савоя" в супроводі піаністки проф. Наталії Котович, акторка Клавдія Гош відчитала гумореску пера Стефанії Кохановської, тріо "Соловейки" проф. Зої Мркович і Хор 10-го Відділу СУА. Як минулого, так і цього року деякі членки Відділу активізуються в Гуртку Книголюбів при Окружній Управі, інші займають відповідальні пости в СФУЖО.

Марія Харина
пресова референтка

Докінчення Хроніки у наступному числі

Голова Відділу Марія Галій сердечно вітала достойну Ювілятку, яка закінчила 75 років життя та 50 років активної праці в жіночих організаціях, передаючи при цьому від Відділу китицю троянд та ікону Богоматері, дереворит мистця Андрія Мадає.

Окружна Управа й поодинокі Відділи СУА обдарували Ювілятку квітами й подарунками.

Добре опрацьовану доповідь про працю 20-го Відділу продовж 30-ти

років його існування відчитала д-р Наталія Пазуняк.

Письмові привіти, що наспіли і для Ювілятки і для 20-го Відділу відчитала Лідія Дяченко, яка справно проводила програмою цього подвійного ювілею.

Особисто вітала Ювілятку і 20-тий Відділ представниця з Централі СУА Олена Процюк, яка в заступстві голови СУА Іванни Рожанковської передала призначення для Відділу на руки голови

Зліва Ірина Ракуш (вручила нагороди), Любов Кобрин — 1-ша нагорода, О. Старушак — 2-га нагорода, Соня Микитка — 3-тя нагорода, Вероніка Цегельська — 4-та нагорода.

Докінчення: *ВЕСНЯНІ ХОРОВОДИ*

4. У веснянках "Горошок" і "Огірочки" заворожується одруження дорогою утотожнювання танкових фігур з завиванням і плетінням "срібних віночків" з мирта й рути для дівчат на весіллі: "Треба танок вести, як віночок плести!"

**Вийся горошку в три стручки,
А роди, Боже, в чотири,
Щоби тебе черви не точили,
Щоби ся парубки женили!**

5. У веснянці "Мак" утотожнюються дівчата з маком, символом плодючості. Дівчина була зобов'язана принести молодому в посагу також свою невинність, якої символом був дівочий садок:

**"Соловейку, пташку, пташку,
Чи бував же ти в садку, садку,
Чи видав же ти, як сіють мак?
Ой так, так сіють мак!"**

Молодий не мав цього зобов'язання супроти своєї подруги. Крім тяжкої праці вдома і в полі, головним завданням жінки було дбати за потомство, бо родина, громада і поміщик потребували робочих сил. Плодючість жінки була її великим щастям, а неплідність найбільшою ганьбою. За імпотенцію мужа часто роблено відповідальною жінку.

Згадані тут теми дають нам нагоду звернути увагу на тяжке положення жіноцтва взагалі, яке віками було понижене і визискуване на основі його

Cont. COLLEGE FOR THE CHILDREN

As academic standards in public universities are lowered, many students strive for admission to prestigious and expensive private Ivy League universities. Furthermore, they choose to live in dormitories, even when it is sometimes possible to live at home. And while dorm living is conducive to a good social life, it does not necessarily promote good study habits nor a stimulating intellectual environment.

Parents bow to the pressure, and go along with the desire of their children to live in the dorms, even if this means an additional financial sacrifice for the rest of the family of such items as clothes, books, or vacations. All in all — college is truly a strain on the family budget and lifestyle.

біологічно-статевої різниці і функції. Цю природу "несправедливість" використовували часто мужчини для своїх цілей. Одруження дівчини було віками побудоване на насильстві мужчин. Молодий схоплював свою подругу або купував її в батьків, при чому воля дівчини не грала поважної ролі. По одруженні ставала вона служницею свого мужа. Через постійну вагітність і родження не могла вона користати зі свободи і приємностей життя нарівні з мужем. За панщини залежало одруження сільської дівчини ще й від волі і примхи пана поміщика, якому прислуговувало право т. зв. "першої ночі" (jus primae noctis). Не збережилися відомості про те, як часто пани користали з цього права, заступаючи молодого в першу ніч по шлюбі.

Найбільшою кривди зазнало жіноцтво від відьмацьких вірувань і забобонів, які продовж віків затемнювали очі й уми європейських народів. Досі ще називають старих жінок відьмами і лякають ними дітей. Від 1450 до 1780 в Європі жертвою відьмацької дурійки (Hexenwahn) більше як мільйон невинних жінок. Їх засуджено до кари смерти на підставі доносів і судових вироків як чарівниць і відьм і спалено на кострі. За найбільшу провину вважалися їх таємні статеві зносини з чортами: продукт патологічної уяви імпотентних донощиків і суддів.

Майже сто років іде в західних державах запекла боротьба за рівноправність жінки. Різні товариства виступають проти її економічно-соціального і політичного упослідження. В останньому десятилітті боротьба ця прибрала на силі з уваги на нові акценти і гасла боротьби. Ідеться про те, що жінки не хочуть бути далі символом плодючості землі. Досить їм терпіння за первородний гріх Єви. Вони домагаються звільнення з кайданів біології і бажають законного контролю і регулювання жіночого зачаття і родження. В Італії, де майже пів мільйона людей живе без вінчання, італійське жіноцтво бореться за право розводу і дозвіл на свобідний торг і ковтання пілюль (the pill). У Західній Німеччині протестує і демонструє жіноцтво проти старого закону (§ 218), на підставі якого суворо карається жінок за перервання вагітності. В Америці виступає проти привілеїв і гегемонії мужчин Women's Liberation Movement.

Посмертні згадки

47 Відділ СУА ім. Лесі Українки в Рочестері, Н. Й. зазнав невід-жалуваної втрати. 16 січня 1979 р. перестало битися серце вірної союзниці **Софії Годованець**.

Сп. п. Софія Годованець народилася в с. Сторонній, Самбірського повіту в родині о. Александра і Кекілії Залітач. По закінченні учительської семінарії, а опісля гімназії вчителювала в Яворові й у Львові. Вийшовши заміж за директора гімназії "Рідної Школи" в Яворові д-ра Кирила Годованця, продовжувала педагогічну працю. Переїхавши до Львова, вчила спершу в спеціальній школі для недорозвинених дітей, а опісля у народній школі. По переїзді до Америки займалася даліше учительською працею в школі українознавства ім. Тараса Шевченка в Рочестері й у прайв'ятній школі св. Йосафата.

Членкою Союзу Українок стала зараз після закінчення гімназії, займаючи різні пости в управі. В Німеччині була членкою ОУЖ, а переїхавши до Рочестеру зараз же стала активною членкою 47 Відділу СУА. Впродовж 26 років, перебування в Відділі 18 років була в управі, в тому, 14 років займалася фінансами Відділу.

Ціле життя підтримувала різні громадські організації та товариства. До кінця 1978 року була членкою ОПДЛ, членом СКВУ, підтримувала фінансово різні установи, як Український Виховний Інституту, ФКУ у Гарварді, Провидіння, УВУ у Мюнхені, УКУ в Римі, Товариство за Патріархальний Устрій УКЦеркви, Союз Українок Америки, Церкву св. Йосафата в Рочестері, в-во Енциклопедії Українознавства.

Від часів шкільної лавки цікавилася українським мистецтвом, і будучи членом Марійської Дружини, займалася, на заклик о. Іреня Назарка, вишиванням священничих риз до наших церков на Холмщині.

На еміграції даліше дбала про мистецький вигляд наших церков, прикрашаючи їх вишивками та іншими предметами мистецтва. Це саме робила вона в Рочестері, обдарувавши парафію св. Йосафата пре-

красними обрусами, вишитими яворівським стібом. Новозбудований храм св. Софії в Римі також отримав щедрий дар вишиваних обрусів, які вона разом із своїми сестрами вишила і завезла на посвячення цього собору. Усім, хто до неї звертався за порадою, не відмовляла їй, як рівно ж не відмовляла грошевих датків на цілі різних товариств та організацій.

Відійшла від нас людина надзвичайно лагідної вдачі, погідна, усіми люблена, в якій билося серце налите любов'ю до всього, що наше, рідне.

Пам'ять про неї залишиться в наших серцях на завжди.

Мирослава Приймак
пресова референтка

Ділимось сумною вісткою з членством СУА, що упокоїлася в Бозі бл. п. **Серафима Беньковська** на 73-му році життя, членка 5-го Відділу СУА в Дітройті. Покійна народилася в селі Самолуски, тернопільського повіту. Залишила в глибокому смутку доньку Павлину, сина Івана, сестру в Польщі, сестру в Каліфорнії, брата в Альберті, Канада і 6 внуків.

Нехай американська земля буде їй легкою!

Ділимось сумною вісткою з членством СУА, що відійшла у вічність на 80-му році життя **Кароліна Стасів**, членка 5-го Відділу СУА в Дітройті. Покійна народилася в Галичині. Залишила в глибокому смутку доньку, двох синів і 5 внуків.

Нехай американська земля буде їй легкою!

Управа 5-го Відділу СУА в Дітройті

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

СПРОСТУВАННЯ

Трапилась прикра помилка при переписуванні оголошення 76-го Відділу СУА в рубриці "замість квітів" в журналі "Н. Ж." ч: 1-січень 1979 р., на стор. 36, перша рубрика.

Написано: Замість квітів на могилу бл. п. **Евгенії Лопати**, матері нашої членки бл. п. **Оксани Омецінської**...

За цю помилку безмежно перепрошуємо. **Оксана Омецінська** є довголітньою і активною членкою та бувшою головою 76-го Відділу СУА і ми бажємо їй многих, щасливих і повних успіхів літ! Правильне оголошення подаємо ще раз.

Замість квітів на могилу бл. п. **Евгенії Лопати**, матері нашої членки, бувшої голови, **Оксани Омецінської**, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

76 Відділ СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ярослави Сени**, колишньої голови Окружної Управи СУА в Дітройті, складаємо 20 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Окружна Управа СУА
в Чикаго

Замість квітів на свіжу могилу членки 44-го Від. сл. п. **Таїси Ефименко**, складаємо пожертву в сумі 20 дол. на Запасний Фонд журналу "Н.Ж"

44-ий Відділ СУА

Замість квітів на могилу бл. п. **Марії Бзовської**, мами нашої активної членки, а тепер касирки **Галини Балабан**, складаємо 11.00 дол на передплату журналу "Наше Життя" для "бабусі"

Управа 62-го Відділу СУА, Глен Спей,
Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Григорія Стельмаха**, чоловіка бл. п. **Теодозії Стельмах**, бувшої членки 63 Відділу СУА, складаємо 10 дол. на Фонд "Мати й Дитина" Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Членки 63 Відділу СУА
в Дітройті

Замість квітів на свіжу могилу мужа нашої членки сл. пам'яті інж. **Петра Миколенка-Байди**, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

76 Відділ СУА
ім. Наталії Кобринської
Воррен, Міч.

РОЗВАГА ЗАБАВА

Березень — це місяць Тараса Шевченка. Цього року відзначаємо 165-ліття з дня народження нашого славного поета і маляра Тараса Шевченка, якого називаємо Кобзарем. В часі березня старайтеся в особливий спосіб відзначити ті роковини. Вивчіть

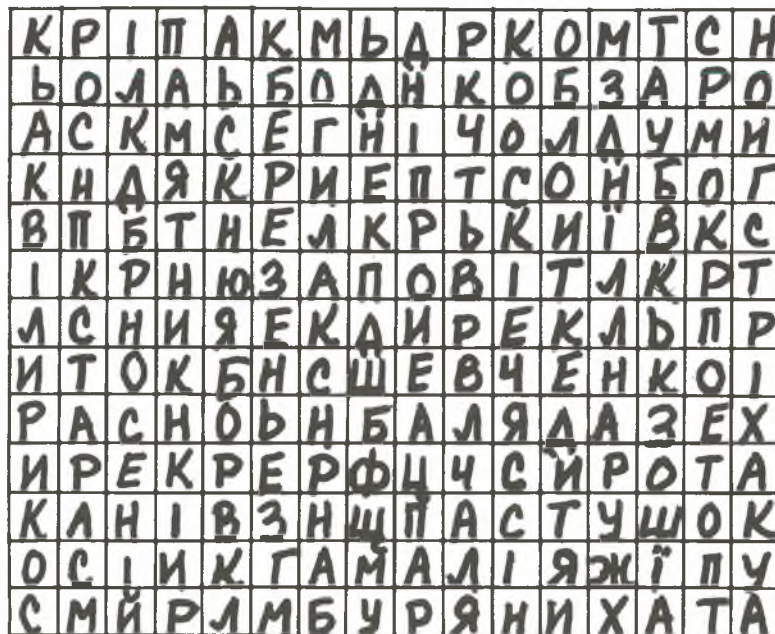
кілька віршів та старайтеся якнайбільше говорити гарною українською мовою не тільки в хаті, але зі своїми приятелями. Пошукайте всі слова пов'язані з життям та творчістю Тараса Шевченка. Провірте чи знайшли всі слова:

Тарас
Шевченко
кріпак
Кирилівка
пам'ятник
Дніпро

Кобзар
поет
маляр
пастушок
сирота

думи
баляда
Гамалія
Сон
Канів

Київ
березень
дяк
могила
буряни

Текст. Віра Андрушків.

Рис. Квітка Іваницька

Розмалюйте вкладки до книжок і вивчіть уривки цих віршів або знайдіть у Кобзарі цілий вірш та вивчіть його. Витніть та приліпіть до кольорового паперу.

Зацвіла в долині
Червона калина
Ніби засміялась
Дівчина — дитина

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Вітер з гаєм розмовляє,
Шепче з осокою;
Пливе човен по Дунаю
Один за водою...

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Т.
Ш
Е
В
Ч
Е
Н
К
О

Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину
Над водою гне з вербою
Червону калину.

Замість квітів

У світлу пам'ять нашої членки, відомої громадської діячки на рідних землях, членки Головної Управи Союзу Українок у Львові, засновниці і голови Союзу Українок на Волині, **Марії з Бачинських Донцової**, якої тлінні останки спочивають в Австралії, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

64 Відділ СУА, Нью Йорк

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Тараса Соробя**, чоловіка нашої членки, складаємо 25.00 дол. на Духовну Семінарію в Римі і 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дорогий Марусі та синам Маркові і Романові висловлюємо глибокі співчуття.

Управа і членки 83-го Відділу СУА в НьюЙорку

У світлу пам'ять **Миросі Вокодав**, якої третя болюча річниця смерти припадає 2-го квітня ц. р. 10 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складають

Марія і Володимир Барагури Вудгейвен, Н. Й.

В шосту болючу річницю смерти мого мужа бл. п. **Петра Полянського** складаю 30.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Володимира Полянська

Замість квітів на свіжу могилу нашої незабутньої мами бл. п. **Юлії Булавки** вдови по митрофорному протоієреєві о. **Василеві Булавці** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія і Анатоль Булавки

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Марії Головей**, мами наших приятелів, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марійка і Ярослав Томорук

Замість квітів на свіжу могилу моєї незабутньої приятельки бл. п. **Марії Головей**, складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю щире співчуття.

Ольга Кузик Сидней, Австралія

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ярослава Петровського** складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Наталія Фіглюс Боффало — Чіктовага, Н. Й.

В пам'ять мого незабутнього мужа бл. п. **Петра Футей** в п'яту річницю його смерти складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Футей з родиною

У пам'ять незабутньої бл. п. **Меланії Бунецької** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Левицька

В пам'ять дорогої Бабуні бл. п. **Ольги Квасниці**, яка померла у Львові в грудні 1978 р. складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Оксана Линець, Кергонксон, Н. Й.

У світлу пам'ять бл. п. **Іванни Бенцаль**, у другу річницю її смерти, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Софія і Йосиф Серафим

Замість квітів на свіжу могилу св. п. **Наталії Гарасовської**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" а родині складаю сердечні співчуття

Олена Блавацька

Замість квітів на свіжу могилу дуже любленої усіми союзьнянки бл. п. **Стефи Луків**, членки 28 Відділу, складаю 10.00 на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ольга Цар

Замість квітів на могилу моєї мами бл. п. **Теклі Федик** і моєї доні бл. п. **Каті Кузьо**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Мирослава Кузьо Гренбі, Конн.

В пам'ять нашої незабутньої бл. п. **Ярослави Сени** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Мирослава і Ярослав Зубалі Валлінгфорд, ПА.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ярослави Сени**, членки 56 Відділу СУА і бувшої голови Окружної Управи в Дітройті, складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині пресидаємо щирі співчуття.

Леонтина Галляженко

Пригадуємо, що за текст "Замість квітів" обов'язує оплата — за один рядок — 1 дол.

РІЧНІ ЗБОРИ

1-ИЙ ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися 13-го січня 1979 р. в присутності заступниці голови Окружної Управи Нью-Йорк Оксана Щур.

До нової управи ввійшли: Лідія Магун — голова, Анна Серант — заступниця голови, Марія Мотиль — протоколярна секретарка, Павліна Смеречинська — заступниця протоколярної секретарки, Віра Шуль — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — касирка.

• Референтки: Анна Серант і Людмила Костюк — культурно-освітні, Параскевія Брожина, Анна Баран і Анна Куснірчук — суспільної опіки, Марія Андрушків і Євгенія Вацик — виховні, Михайлина Баран і Іванна Мачай — пресові, Наталія Валько і Марія Качунь — організаційні, Марія Мотиль — зв'язків. Анна Натина й Євгенія Чума — мистецькі, Галя Дармограй і Іванна Жовнір — імпрезові, Катерина Папуга, Ярослава Костирка і Катерина Пеленська — базарові, Евдокія Криль, Розалія Криль, Анна Яковів і Анна Підгородецька — господарські.

Контрольна Комісія: Леся Гой —

голова, Стефанія Лешко, Михайлина Книш, Стефанія Семушак і Осипа Дудинська члени.

Наталія Валько — делегатка до Об'єднаного Комітету.

М. Баран
пресова референтка

3-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ФІНІКС, АРІЗОНА

Річні загальні збори Відділу відбулися 14-го січня 1979 р. Управу Відділу на 1979 р. вибрано в такому складі: Галина Агашук — голова, Ірина Комарницька — заступниця голови, Христина Бойко — секретарка, Марія Ліневич — касирка. Референтки: Аня Дидик — культурно-освітня й імпрезова, Наталія Віятник — організаційна, Люба Зелена, Павліна Галі, Галина Агашук — суспільної опіки, Ольга Сливка — пресова, Люба Ленгстон, Віра Жуковська, Віра Тамас — зв'язків, Марія Осадців, Стефа Спільник — господарські. Контрольна комісія: Люба Ленгстон — голова, Стефанія Олексин, Олена Канонів — членки.

Ольга Сливка
пресова референтка

21-Й ВІДДІЛ СУА, БРУКЛІН, Н. Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися 31-го грудня 1978 р. Голова Емілія Ройовська відкрила збори молитвою.

До нової управи ввійшли: Емілія Ройовська — голова, Ольга Подусовська — заст. голови, Марія Рейнарович — секретарка, Оксана Богданович — касирка.

Референтки: М. Рейнарович — культурно-освітня, О. Подусовська — організаційна, М. Михайлів — пресова, І. Кордуба — суспільної опіки, П. Козьяк, М. Булич, О. Подусовська — господарські.

Контрольна Комісія: Е. Жежелевська — голова, М. Гусаківська і С. Слюсар — членки.

Емілія Ройовська — голова
Марія Михайлів — пресова референтка

33-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Загальні збори Відділу відбулися 3 лютого 1979 р. у приявності голови Окружної Управи Ірини Кашубинської.

Нову управу вибрано в такому складі: Оля Демянчук — голова, Марія Фаріон — І. заступниця голови, Дарія Сірко — ІІ заступниця голови, Люба Мичковська — секретарка, Марія Футей — касирка, Розалія Головка — фінансова секретарка

Референтки: Леся Ковальська і Степанія Городиська — культурно-освітні, Дарія Сірко — мистецька, Марія Грушкевич — пресова, Степанія Вільшанецька — організаційна, Євгенія Дубас і Зеня Ярош — виховні, Степанія Сікора, Марія Мудрак і Анна Стецяк — суспільної опіки, Іванна Вовк — стипендії, Александра Мачалаба, Ірина Романів і Ірина Стецура — господарські.

Контрольна Комісія: Ольга Городиська — голова, Дарія Кузьмин і Леся Волошин — члени, Емілія Волиняк і Віра Смаль-Стоцька — заступниці.

Марія Грушкевич
пресова референтка

**СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 11 по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y 10003

41-Й ВІДДІЛ СУА, ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ПА.

28-го січня 1979-го р. відбулися річні збори Відділу. Від Окружної Управи СУА завітала Анна Любинська. Вибрано нову управу в такому складі: Мирослава Белей — голова, Наталія Вайда — заступниця голови і секретарка. Референтки: Ірена Гельо — фінансова, Марія Ганіна — культурно-освітня, Анна Дзівак — суспільної опіки, Ольга Дзюндзя — господарська, Віра Савчин — організаційна, Наталія Вайда — пресова.

Контрольна Комісія: Марія Ганіна — голова, Марія Нанашко і Іванна Тимчук — членки.

Наталія Вайда
пресова референтка

90-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На загальних зборах, які відбулися 22. XII. 78 при участі майже всіх членок Відділу і в присутності Галини Царинник, представниці Окружної Управи вибрано нову Управу Відділу в складі: Стефа Жмуркевич — голова, Марійка Чижович — заступниця голови. Марійка Лабунька — секретарка, Леся

Мацьків — касирка. Референтки: Оксана Фаріон — культурно-освітня, Віра Кліш — організаційна, Христя Лазор — мистецька, Нюня Ярема — імпрезова, Харитя Литвин — пресова, Аня Коцюба — суспільної опіки, Надя Лучанко, Галина Кривуша, Оксана Лазор — господарські. Номінаційна комісія — Дарія Шуст, Оля Гайдук, Ірена Мадай.

Стефа Жмуркевич
голова

104 ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися 3 грудня 1978 р. Представницею Окружної Управи СУА була Оксана Шур. Управу Відділу вибрано в такому складі: Марія, Анна Кадилляк — голова, Марія Гарайда — заступниця голови, Оксана Куйбіда і Катруся Остафійчук — секретарки, Стефанія Савка — касирка. Референтури: організаційна — Леся Баранська, імпрезова — Оксана Байко, культурно-освітня Уляна Ганущак, суспільної опіки — Марійка Саламашак, пресова — Оксана Куйбіда.

Контрольна Комісія: голова — Марійка Радович.

Оксана Куйбіда
пресова референтка

ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТ "НАШОГО ЖИТТЯ" ПОЗА МЕЖАМИ США

З огляду на постійний зріст коштів друку, паперу та пересилки, Екзекутива СУА була змушена ухвалити підвишку передплати за журнал поза межами США. Від 1975 року підвищено оплату передплатникам Америки і Канади два рази, тому віримо, що передплатники поза межами США приймуть це остаточне рішення позитивно. Від 1-го січня 1979 р. передплата в:

Канаді — 11.00 амер. дол. 12.00 кан. дол.

Англії — 4 ф. ст.

Аргентині — 8,600 пезо

Австралії — 7 дол. а.

Австрії — 112 шіл.

Бельгії — 250 б. фр.

Бразилії — 180 круз.

Венесуелі — 35 бул.

Еспанії — 600 пез.

Франції — 35 фр.

Італії — 7,00 лір

Німеччині — 20.00 н. м.

Швейцарії — 14 ш. фр.

**"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED**

**"Хвилі" Взір з села Угринів, Сокальщина, зі збірки Ірини Кашубинської. Подала Ольга Трачук.
Як і попередні взори Сокальщини вишивка чорними нитками.**